FAGBLADET FOA

Forskning hjælper brandmænd

SKAL UDSÆTTES FOR MINDRE SOD

SIDE 15

Anne Glad guider om fremtidens ældre:

SÅDAN TAKLER VI BOOMERNE

SIDE 38

TEKNIK & SERVICE

FUNGERER SOM GIFTEFOGED

RÅDHUSBETJENT ELSKER SIN EKSTRATJANS

SIDE 18

Møder du børn, der har været på flugt?

Vi har samlet vores viden og erfaring – ét sted

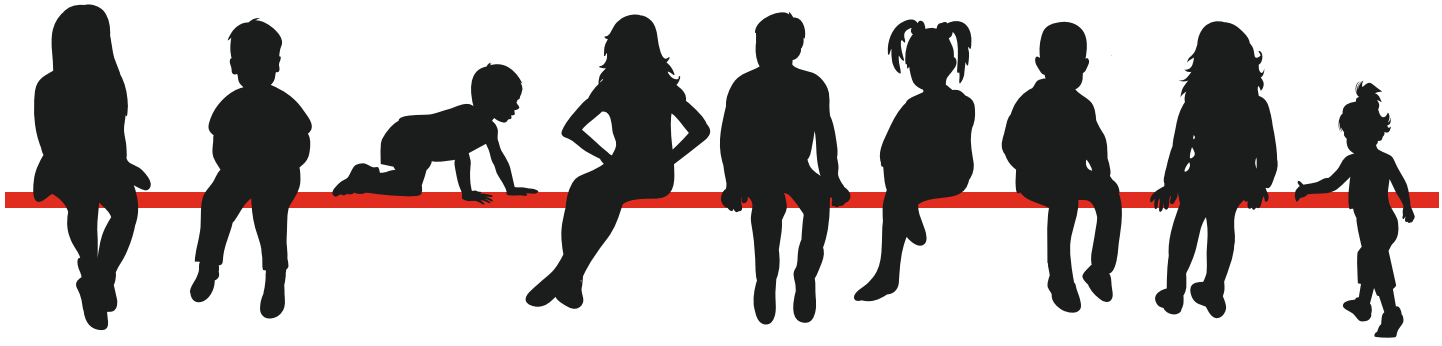

På **taggodtimod.dk** har vi samlet brugbar viden til dig, der har kontakt med børn, som har været på flugt. Vi tilbyder for eksempel endagstræning til fagpersoner med oplæg, caseøvelser og konkrete værktøjer til at møde børn i krise.

Se mere på: **taggodtimod.dk**

eller scan her

Red Barnet

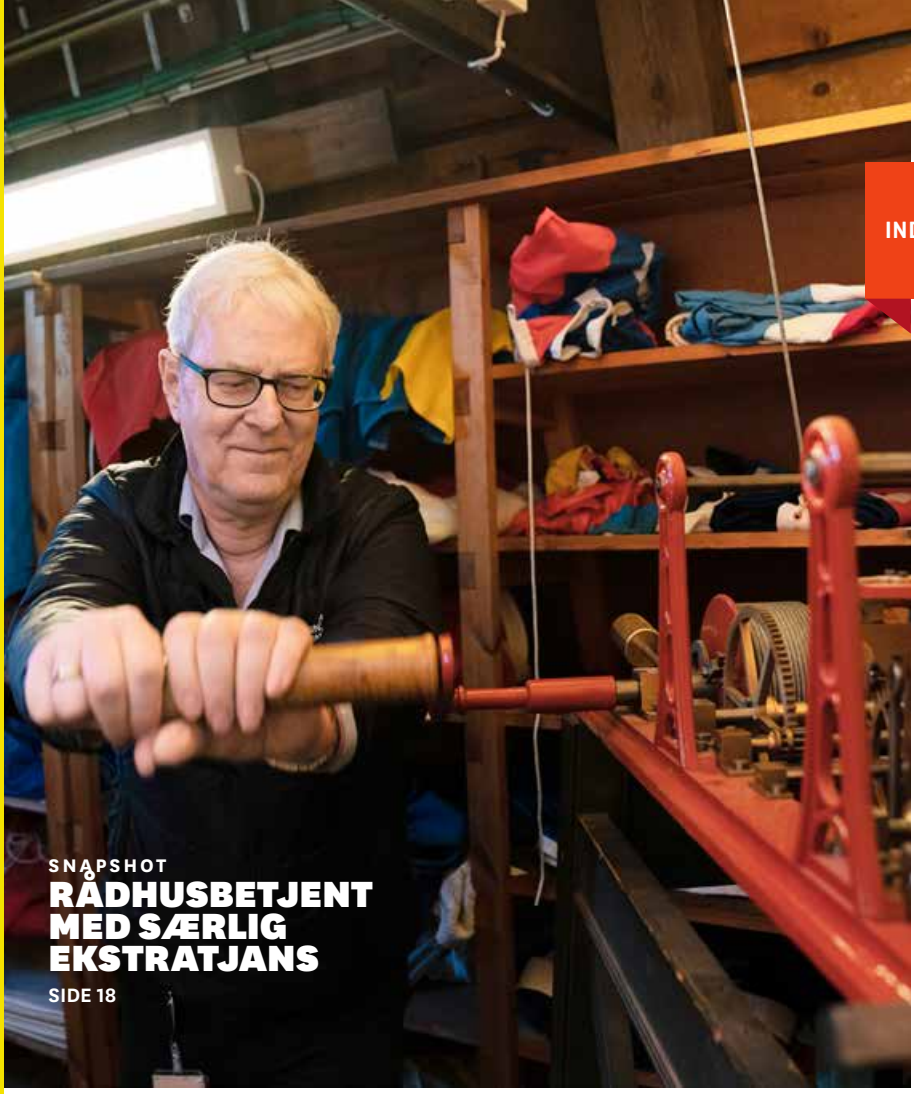

SNAPSHOT

RÅDHUSBETJENT MED SÆRLIG EKSTRATJANS

SIDE 18

INDHOLD

4 **Chefredaktørens leder**

6 **Fag og fremtid**
Kommune vil spare på teknisk personale ved at droppe mælken

8 **FOKUS Fleksibel arbejdstid**
Kommuner afprøver nye måder at lave vagtplaner på

14 **Groft sagt**

15 **Forskerzonen**
Videnskaben hjælper brandfolk med at undgå farlige sodpartikler

16 **Striiben & Medlem til medlem**

18 **Snapshot**
Mød rådhusbetjenten, der blev giftefoged

22 **Fagligt talt**

24 **Kend din ret**
Må chefen kontakte dig i ferien?

26 **Brug FOA**
Lene måtte vente i over to år på at få erstatning

28 **INDBLIK Tidsrejsen**
2030: Sådan kan de mange udfordringer løses

38 **Interview med Anne Glad**
Sådan vil boomer-generationen udfordre plejehjemmene

44 **A-kassen**
Højere dagpengesats de første tre måneder

45 **Mad på farten**

46 **Quiz**

47 **Min vej**
Fra fabrik i Ungarn til husassistent i København

48 **Det sker**

50 **Guide**
Få økonomisk støtte til at komme til hægterne efter en sygemelding

FOKUS
FLEKSIBEL ARBEJDSTID VINDER FREM
SIDE 8

INTERVIEW
ANNE GLAD FORTÆLLER OM BOOMERNE
SIDE 38

”

NÅR MAN TÆNKER GAMLE MENNESKER, SKAL MAN FREMOVER TÆNKE ROCK, FESTIVALER OG JAZZ, MERE END MAN SKAL TÆNKE ’KÆRE LILLE MORMOR’. SIDE 38

LIVSSTILSEKSPERT ANNE GLAD
OM BOOMER-GENERATIONEN

FOA

Ansv. chefredaktør Gitte Hejberg
gith@foa.dk · 46 97 24 58
Redaktionschef Allan Wahlers
alwa@foa.dk · 46 97 26 44
Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3
1790 København V · 46 97 26 26
foa.dk · foa@foa.dk

Forside Peter Gadving, rådhusbetjent – og giftefoged. Foto: Victoria Mørck Madsen

SUNDT OPGØR MED FASTE ARBEJDSTIDER

VELKOMMEN | Længere vagter fordelt på færre dage. Dokumentation udført hjemmefra. Mulighed for at møde senere. En fredag i utide og med kort varsel. Fleksibilitet på jobbet bliver stadig mere udbredt og kommer i mange forskellige former.

En ny undersøgelse blandt FOAs medlemmer viser, at hvert tredje medlem arbejder et sted, hvor man er i gang med tiltag for at give mere fleksibilitet og indflydelse på arbejdstiderne. Og en kortlægning fra Ugebrevet Mandag Morgen viser, at 20 kommuner i øjeblikket eksperimenterer med fleksible arbejdstider eller forbereder sig på at gøre det.

De smidige arbejdsformer er stadig mest udbredt på kontorarbejdspladser, men det er positivt, at de bøjelige vagtplaner også vinder frem på FOAs områder.

Og så er det en myte, at fleksible arbejdstider ikke kan fungere på døgnområdet. Et eksempel er plejecentret Grønnegården i Odsherred Kommune, hvor de ansatte er med til at sammensætte deres arbejdsrul mere individuelt. Og ja, det kan give utryghed og kræve mere planlægning i starten, men det opvejes af den større trivsel, det mindre sygefravær og de færre kolleger, der siger op.

Forhåbentlig får flere arbejdsgivere øjnene op for de fordele. Ellers kommer de til at mærke det på den hårde måde. De personligt tilpassede vagter bliver efter alt at dømme et konkurrenceparameter, når arbejdsgiverne skal fastholde og tiltrække medarbejdere – nu og i fremtiden. ★

Gitte Hejberg

GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

LÆS MERE OM VELFÆRDSTEKNOLOGI SIDE 28

> FLEKSIBILITET PÅ JOBBET BLIVER STADIG MERE UDBREDT OG KOMMER I MANGE FORSKELLIGE FORMER.
>
> @GITTEHEJBERG

HVAD MENER DU?

Hvilke forventninger har du til velfærdsteknologi i fremtiden?

AF XENIA HOLM MEHRI OG MAGNUS NYGAARD ØYÅS

FOTO: XENIA HOLM MEHRI OG MAGNUS NYGAARD ØYÅS

Robotter kan være god idé

Amani Rashid Dahir
Læser til social- og sundhedsassistent på SOSU H

"Robotter kan være en god idé, hvis de dækker de opgaver, hvor der ikke behøves menneskelig kontakt, såsom at lave mad eller spille musik til at underholde. De ældre har brug for omsorg fra rigtige mennesker og ikke fra robotter. Demensramte borgere vil ikke kunne forstå det, og de har brug for menneskelig kontakt."

Kan ikke erstatte os

Victor Diaz
Læser til social- og sundhedsassistent på SOSU H

"Jeg håber, at velfærdsteknologi kan gøre vores arbejde nemmere, men jeg tror ikke, den kan erstatte det. Flere med demens er i forvejen ensomme og isolerede, og hvis der så kommer en maskine, der skal hjælpe dem med at spise, så tror jeg ikke, at det er en god udvikling. Vi ved, at det lige så meget er den menneskelige kontakt, som er vigtig."

Intelligent bamse

Maja Kramer
læser til social- og sundhedsmedhjælper på SOSU H

"Jeg tror helt sikkert, at der er nogle med svær demens, der ville få utrolig meget ud af at tale med en bamse, der havde AI (kunstig intelligens, red.), men jeg er bange for, at de også vil kunne mærke, at der er noget forkert. Jeg tror ikke, der er supermange arbejdsopgaver, der kan blive erstattet. Så skal det virkelig være en meget intelligent robot."

FOTO: MALTE KRISTIANSEN

Vært Julie Bundgaard i studiet under optagelsen af fagbladets nye podcast 'Færdigt Arbejde'.

PREMIERE PÅ PODCAST:

Nu kan du også lytte til Fagbladet FOA

Fagbladet FOA søsætter podcastserien 'Færdigt Arbejde' med masser af vitaminer til dit fag og dit arbejdsliv.

AF GITTE HEJBERG

Fagbladet FOA lancerer podcastserien 'Færdigt Arbejde'. De første to afsnit kan du allerede lytte til nu. De handler om henholdsvis lokalløn og brancheskift. Kommende afsnit kommer til at stille skarpt på blandt andet små selvstyrende teams, voldsforebyggelse og børns søvn.

Ambitionen er, at alle FOA-medlemmer oplever, at de kan blive fagligt inspirerede og motiverede af podcasten – også selvom de enkelte afsnit kan opleves som mere relevante for nogle faggrupper end for andre. Der vil også løbende være emner med en bred appel – eksempelvis afsnittet om at få fingre i flere lokallønskroner.

I podcasten medvirker både FOA-medlemmer, eksperter og talspersoner. Værten er den erfarne journalist Julie Bundgaard, som er en kendt radiostemme fra DR P4 og tidligere også fra P3.

I hvert afsnit af 'Færdigt Arbejde' får du indblik i spændende tendenser og ny viden – og input til, hvordan du bedst arbejder med emnet i praksis. Som et fast element sammensætter vi hver gang en huskeliste med gode råd.

Hvert afsnit varer 20-25-minutter, og der udkommer et nyt afsnit hver 14. dag.

Sjovere opvask

Mange danskere har opdaget, at støvsugningen eller opvasken klares noget hurtigere med en god podcast i ørerne. Og en del har gjort podcasten til en fast rejsemakker, når de kører til og fra arbejde.

Har du ikke den store erfaring med podcasts, så fortvivl ikke. Du kan læse mere i boksen øverst til højre. Et godt råd er at abonnere, så bliver du automatisk tippet, så snart der kommer et nyt afsnit. ★ GITH@FOA.DK

SÅDAN VIRKER DET

- En podcast er en radioudsendelse, du kan høre, når du har lyst. Du kan lytte til podcast på mobiltelefonen, på en tablet eller på computeren.
- Har du en iPhone, kan du typisk finde appen 'Podcasts', som er installeret fra start. Her skal du blot søge på 'Færdigt Arbejde'. Så kommer alle afsnit frem, med det nyeste øverst.
- Hvis du har en Android-mobiltelefon, kan du for eksempel hente appen 'Podimo' eller 'Spotify'.
- Hvis du trykker på abonnér i podcastafspilleren, får du en besked, hver gang der er et nyt afsnit.

LYT TIL DISSE AFSNIT AF FÆRDIGT ARBEJDE

- **Brancheskift**
  Hør, hvordan brancheskiftere kan være en del af løsningen på udfordringerne med at rekruttere til ældreplejen.
- **Lokalløn**
  Bliv klogere på, hvad lokalløn er og få gode råd til, hvad du selv kan gøre for at få del i puljen.

Find afsnit
fagbladetfoa.dk/podcast

Farvel til skolemælk

Københavns Kommune vil spare skolemælksordningen væk. Dermed kan skolernes budget til det tekniske personale, som håndterer mælken, reduceres. Hovedløst, mener FOA.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: JØRGEN TRUE

”Fra skoleåret 23/24 er det ikke længere muligt at købe skolemælk på dit barns skole (...) skolemælksordningerne på folkeskolerne i Københavns Kommune skal ophøre.”

Sådan skrev kommunen i en besked til forældre med skolebørn i starten af marts. Kommunen har estimeret, at den sparer cirka 1,5 millioner kroner om året ved at fjerne ordningen. Ikke på selve mælken, for den betaler forældrene, men for én times arbejde for det tekniske servicepersonale på skolerne om dagen.

Det er op til kommunen selv, hvordan den løser besparelsen – det kan være ved at sætte det tekniske personale ned i tid eller ved at lade det indgå i andre opgaver på skolen. Men den beslutning er ’hovedløs’, mener formand for Teknik- og Servicesektoren i FOA, Reiner Burgwald:

”Det er fuldstændig grotesk at tro, at man kan spare penge på den måde. Det er et klassisk eksempel på en skrivebordsbesparelse lavet af djøf’ere, der ikke ved, hvordan man opgør det tekniske personales opgaver.”

I stedet bør kommunerne bruge deres energi på at forbedre skolernes indeklima til gavn for børnene, mener sektorformanden.

Skal spare 100 mio. kroner

Hos Københavns Kommune oplyser børne- og ungdomsborgmester Jakob Næsager (V) i et skriftligt svar, at det er et vilkår, at der skal spares 100 millioner kroner om året.

”Udvalget forsøger altid så vidt muligt at undgå, at besparelserne går ud over lærernes og pædagogernes tid med børnene. Her var det en mulighed at fjerne en opgave med skolemælk og dermed hente en besparelse på det tekniske personale. De har mange forskellige opgaver på skolerne, der også går ind over det pædagogiske arbejde. Det arbejde fortjener stor anerkendelse,” skriver Jakob Næsager.

Skolerne må beholde mælkeordningen, hvis de prioriterer det. ★

IDBO@FOA.DK

FLEMMING WERTHER, TEKNISK EJENDOMSSERVICELEDER:

”MERE KOMPLICERET END BARE MÆLK”

Skolemælksordningen er mere end bare mælk. Det er også en pædagogisk opgave, som kan hjælpe de bogligt udfordrede elever – og desuden en slags ’kontortid’ for det tekniske servicepersonale, som kan koordinere med kolleger og håndværkere.

Derudover er det et skub i retning af et sundere valg end sodavand og saft for skolens børn.

Det mener teknisk ejendomsserviceleder Flemming Werther, som ærgrer sig over, at skolemælksordningen snart er fortid i Københavns Kommune.

Når tørstige elever kommer rendende efter deres kvarte liter mælk i frokostpausen, står Flemming eller hans tekniske servicemedarbejderkollega for at dele mælken ud. Én gang om ugen får de hjælp af en dreng fra 1. klasse, som har det svært med det faglige i skolen.

”Han er vild med praktisk arbejde. Han har en kæmpe succesoplevelse ved at dele mælken ud til alle klasserne, der kommer forbi. Stoltheden nærmest lyser ud af ham,” siger Flemming Werther.

Selv står Flemming eller hans kollega altid til rådighed ved siden af uddelingen og pumper bolde, deler skraldeposer og servietter ud eller tager imod og adviserer håndværkere. På det tids-

Det tekniske servicepersonale på skolerne bruger mellem en halv og en hel time på mælkeordningen. På nogle skoler henter eleverne selv mælken i et køleskab. På Rødkilde Skole bruger Flemming Werther og hans kolleger cirka én time om dagen på først at sortere og derefter dele mælken ud.

23,7 %

af alle skolebørn i København får skolemælk. Det gælder 13,3 procent i resten af landet.

KILDE: MEJERIFORENINGEN

punkt af dagen ved alle kolleger også, hvor de kan finde det tekniske personale, hvis der er brug for deres hjælp.

”Så det er mere komplekst end bare mælk, for faktum er, at den time, vi bruger på mælken, ikke kun bliver brugt til sortering og udlevering,” siger Flemming Werther.

Sammen med flere andre tekniske serviceansatte i Københavns Kommune har han sendt et brev til forvaltningen, hvor de forklarer, hvorfor afskaffelsen af skolemælk er en dårlig plan. Desuden mener han ikke, det er sikkert, børnene erstatter mælk med vand, som kommunen håber.

”Jeg vil ikke gøre mig klog på, hvor meget mælk børn skal have. Men når de ikke drikker mælk, drikker de noget andet. Og man kan håbe, at det er vand, men det er jo ikke sikkert,” siger han.

Vil ikke gå ned i løn

Besparelsen for skolemælksordningen kommer fra budgettet til det tekniske servicepersonale, som bliver beskåret. Men hvordan det reelt skal udmøntes på Rødkilde Skole, har Flemming Werther ikke fået noget at vide om endnu.

”Jeg er rigtig glad for at arbejde på den her skole, og det er min tekniske medarbejder også, men der er ikke nogen af os, der har lyst til at gå ned i løn, fordi kommunen skal spare penge,” siger han.

”Vi har over 800 mennesker, der kommer og går i vores bygninger hver dag, og vi har masser af arbejdsopgaver. Det gør ikke den store forskel for mængden af vores arbejdsopgaver, om mælken forsvinder.” ★

FLERE AFPRØVER FLEKSIBLE ARBEJDS-TIDER

Rundt om i landet eksperimenterer kommuner med at nytænke vagtplaner og give medarbejderne mere indflydelse på arbejdstiderne. Blandt FOAs medlemmer er meningerne delte, når det kommer til for eksempel at have længere vagter fordelt på færre dage.

FOKUSSIDERNE ER SKREVET AF LAURA MARIE RASMUSSEN, LMRA@FOA.DK | FOTO: JØRGEN TRUE

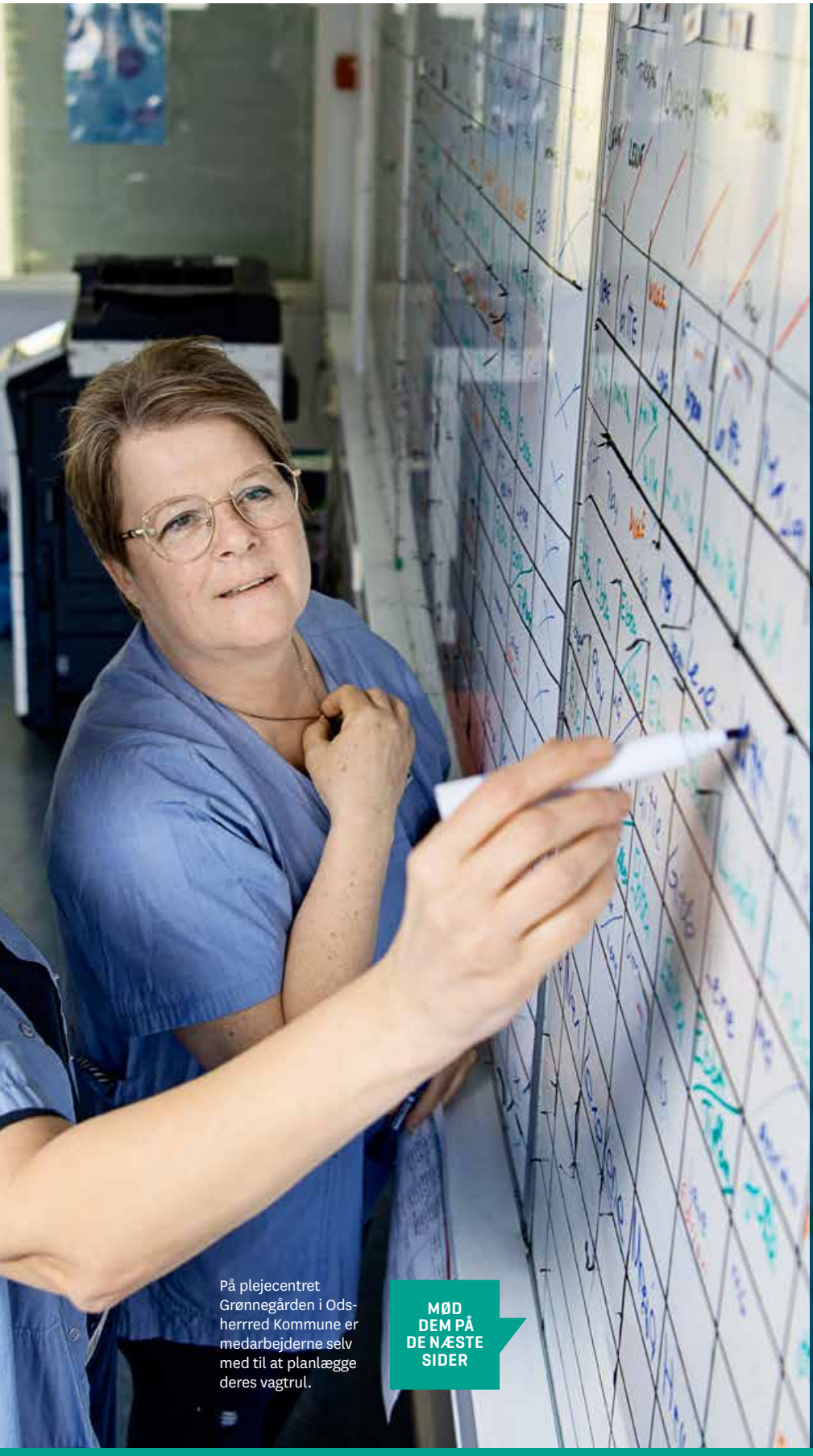

På plejecentret Grønnegården i Odsherrred Kommune er medarbejderne selv med til at planlægge deres vagtrul.

MØD DEM PÅ DE NÆSTE SIDER

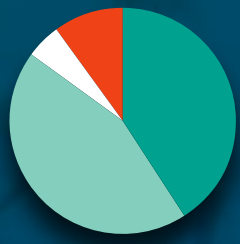

Er du interesseret i, at din arbejdstid bliver organiseret med længere vagter fordelt på færre dage?

- **41%** Ja
- **43 %** Nej
- **5 %** Har det allerede
- **10 %** Ved ikke

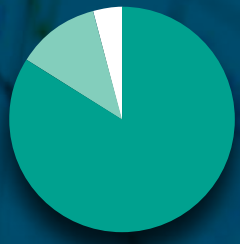

Har du mulighed for at få en fridag, når du har brug for det?

- **84 %** Helt enig/delvist enig
- **11 %** Delvist uenig/helt uenig
- **4 %** Ved ikke/ikke relevant

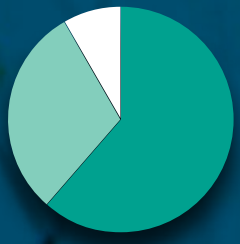

Jeg har gode muligheder for at få indflydelse på, hvornår mine arbejdstimer er placeret på dagen/ugen

- **61 %** Enig/delvist enig
- **30 %** Delvist uenig/helt uenig
- **8 %** Ved ikke/ikke relevant

KILDE: FOA-UNDERSØGELSEN 'INDFLYDELSE PÅ ARBEJDSTIDER', 2023, SVARENE ER FRA MEDLEMMER INDEN FOR TEKNIK- OG SERVICESEKTOREN

Nogle kalder det et opgør med 8-16-kulturen. Andre nøjes med at tale om spæde forsøg på at fordele timerne på en arbejdsuge lidt anderledes, end man plejer. Men tendensen er klar: Nemlig en stigende interesse for mere indflydelse på egen arbejdstid og nytænkning i forhold til, hvordan vagtplaner kan skrues sammen.

En ny undersøgelse blandt FOAs medlemmer viser da også, at hvert tredje medlem arbejder et sted, hvor man er i gang med tiltag for at give mere fleksibilitet og indflydelse på arbejdstiderne – for eksempel at møde klokken otte i stedet for syv, hjemmearbejde ved dokumentationsopgaver og længere vagter fordelt på færre dage. Men halvdelen af medlemmerne svarer, at deres arbejdsplads ikke arbejder med den slags tiltag.

Ifølge lektor Agnete Meldgaard Hansen, der forsker i arbejdsliv ved Roskilde Universitet, er der en stor interesse for en firedages arbejdsuge i offentligheden generelt og i flere kommuner, men der er stadig meget få, der har indført det.

”Jeg ser det som et udtryk for, at mange i højere grad tænker over, hvilken plads arbejdet skal have i deres liv,” siger hun.

Agnete Meldgaard Hansen har fulgt et af de første forsøg med fleksibilitet og firedages arbejdsuge i Kerteminde Kommune, og hun understreger, at endnu har ingen forsket i eller evalueret lignende forsøg på arbejdspladser, hvor man har døgnbemanding.

Døgnbemanding gør det svært

Hun peger på, at det kan være sværere at indføre forandringer og give medar-

20 KOMMUNER EKSPERIMENTERER

Mindst hver femte kommune er enten i gang med, har vedtaget eller har foreslået mere fleksible arbejdsuger for kommunens ansatte. Det fremgår af en kortlægning fra Ugebrevet Mandag Morgen.

KILDE: MANDAG MORGEN, KL OG DIVERSE KOMMUNER

En forudsætning for at lykkes med en fleksibel vagtplan er et godt kollegialt sammenhold. Derfor har de på Grønnegården regler for trivsel og holder hinanden oppe på at sikre den gode tone blandt kollegerne, ligesom de prioriterer åbenhed i personalegruppen. På billedet ses fra venstre: vagtplanlægger Pia Madsen, social- og sundhedsassistent Anne Petersson, centerleder Ane Søemosegaard Friis og social- og sundhedsassistent Lene Højer.

bejderne mere fleksibilitet på arbejdspladser, der skal dække hele døgnet eller har særlige åbningstider.

”Man kan ikke bare overføre den firedages arbejdsuge, som måske fungerer for administrationsmedarbejdere, til de medarbejdere, der er i hjemmeplejen eller på andre vagtbesatte områder. Men derfor kan man godt gøre plads til eksperimenter og lytte til medarbejdernes ønsker for deres arbejdstider,” siger Agnete Meldgaard Hansen.

Skal kunne rumme livsfaser

I Egedal Kommune har man siden 2019 arbejdet med fleksible arbejdstider for alle medarbejdere – fra de ansatte på rådhuset til de ansatte i ældreplejen, forklarer Tina Wils, der er chef for Sundhed og omsorg i Egedal Kommune.

”Vi har ikke regler for, hvordan fleksibilitet kan se ud – det er op til den enkelte arbejdsplads. For medarbejdernes ønsker om fleksibilitet er alt fra at møde en time senere, en 10-timers vagt, en firedages arbejdsuge eller mulighed for at lave mere administrativt arbejde hjemmefra – og det skal vi kunne rumme,” siger Tina Wils.

Hun understreger, at fleksibiliteten går længere end kun arbejdstider. Det kan også handle om, at medarbejderne skal have mulighed for at tage orlov eller afprøve deres kompetencer i en anden sammenhæng.

”Selvom det kan være svært at få vagtplanerne til at gå op, så er den øgede tilfredshed blandt medarbejderne det hele værd. Vi skal kunne rumme medarbejdernes forskellige livsfaser, hvis vi vil fastholde og rekruttere de bedste medarbejdere.”

Ifølge arbejdslivsforsker Agnete Meldgaard Hansen er det de små lokale projekter, som driver forandringerne. Og det kan have flere fordele, for der findes ikke en model, som passer til alle, når det kommer til arbejdstid.

”Det handler om individuelle løsninger, og hvad der opleves som fleksibelt for den enkelte medarbejder. Når man oplever at have indflydelse, giver det bedre trivsel og arbejdsglæde, og derfor kan indflydelse på arbejdstid bruges til både at fastholde medarbejdere, men også til at tiltrække nye,” siger hun.

Forskeren anerkender dog, at fleksibilitet i arbejdstiden kan møde sin helt naturlige begrænsning i form af den mangel på personale, man oplever mange steder. ★

Fleksible planer giver glade medarbejdere

På Plejecenter Grønnegården i Odsherred Kommune kan man som medarbejder selv planlægge sit arbejdsrul.

For godt to år siden blev der sat gang i store forandringer på Plejecenter Grønnegården i Odsherred Kommune.

For nu skulle det være op til medarbejderne selv, hvornår de gerne ville arbejde, og der blev taget et opgør med de meget fastlagte dag-, aften- og nattevagter.

Alle medarbejdere fik udleveret en tom vagtplan, og så skulle de vende retur med deres ønskerul.

”Da jeg startede som leder på Grønnegården for to år siden, blev jeg mødt af et meget stift system og nogle meget ufleksible vagter, som nok var tradition,

> **VI HAR ET MARKANT LAVERE SYGEFRAVÆR, FORDI FOLK FÅR FRI, NÅR DE HAR BRUG FOR DET.**
>
> **ANE SØEMOSEGAARD FRIIS**
> LEDER PÅ GRØNNEGÅRDEN I ODSHERRED

men jeg kunne jo bare se efter få sekunder, at de vagter ikke passede godt ind i medarbejdernes liv," siger Ane Søemosegaard Friis, som selv har arbejdet mange år i plejen, inden hun blev leder.

Hendes medarbejdere er i forskellige aldre og livsfaser. Nogle har små børn, andre børnebørn, og nogle skal få vagter til at gå op med delebilen, som manden bruger, når de skal på nattearbejde. Og netop derfor er det vigtigt at få skabt en kultur om en fleksibel vagtplanlægning, fordi alle har et liv uden for arbejdet, forklarer hun. Og det mere fleksible arbejdsliv har da også båret frugt.

"Vi har et markant lavere sygefravær, fordi folk får fri, når de har brug for det. Det er desuden blevet nemmere at rekruttere – vi får flere uopfordrede ansøgninger, og det er nemmere at fastholde vores medarbejdere, fordi de trives og føler, at de bliver lyttet til," siger Ane Søemosegaard Friis.

Vagtplanen skal jo gå op

Med 40 medarbejdere, der skal have hver deres individuelle vagtplan, kan det være svært at få alle ønsker og behov til at mødes, men fordi medarbejderne har forskellige behov, går det faktisk nogenlunde op, siger Ane Søemosegaard Friis.

Hun understreger, at en forudsætning for, at man kan lykkes med nye måder at arbejde på, er, at medarbejderne er fleksible.

"Det kan være nok så meget et ønske fra min side som leder, at vi skal gøre det anderledes, men medarbejderne skal også kunne se fidusen i det og være villige til at strække sig. Så et kollegialt sammenhold om at hjælpe hinanden, det er det, som i bund og grund skaber fleksibiliteten," siger hun.

Får hjælp af faste vikarer

Ifølge vagtplanlægger Pia Madsen handler det også om struktur og om at have en god relation til deres vikarer.

"Vi kan give de faste medarbejdere fleksibilitet, fordi vi har godt 10 faste vikarer, som vi bruger, og det har to positive effekter: Når medarbejderne ved, at det er de samme vikarer, der kommer, kan de holde fri med god samvittighed overfor borgeren, og den anden fordel er, at vi ikke bruger dyre vikarbureauer." ★

3 GODE RÅD

TIL AT INDFØRE FLEKSIBLE VAGTPLANER

1

Start samtalen
Ikke alle medarbejdere på Grønnegården var interesserede i at skulle arbejde anderledes, og nogle sagde op i den proces, hvor forandringerne med fleksible vagtplaner blev indført. Men for de mange, der blev, startede en samtale på tværs af medarbejderne og leder om, hvordan man får arbejdet til at passe bedst muligt med privatlivet.

2

Mange tiltag i spil
Medarbejderne kan vælge, om de vil fordele arbejdet over fire eller fem dage, og om de vil arbejde hver anden eller hver tredje weekend. Den fleksible planlægning betyder også, at det er muligt at få en fridag, når man har brug for det. Desuden kan man forskyde arbejdsdagen med et par timer, eksempelvis fra 10-17 eller møde 8.30 i stedet for 7.00. Når man skruer op for selvbestemmelse og medindflydelse, vil vagtplanerne blive mere individuelle. Omvendt er det vores erfaring, at de mange forskellige ønsker som regel går op i en højere enhed. Vi har for eksempel en medarbejder, der møder fra 10-17 om torsdagen, og tilfældigvis har vi to borgere, som helst vil have et bad op ad dagen, så på den måde går det ofte op.

3

Spring ud i det
Mit bedste råd er, at man skal turde eksperimentere og lære af sine erfaringer. Og så skal man prioritere at få talt sammen, for nogle vil opleve det som utrygt, mens andre ikke kan vente på, at det faste vagtrul bliver ændret. Når man møder modstand, skal man holde fast i, at det var uholdbart med ufleksible vagter, der ikke passede ind i medarbejdernes liv.

KILDE: ANE SØEMOSEGAARD FRIIS, LEDER PÅ PLEJECENTER GRØNNEGÅRDEN I ODSHERRED KOMMUNE

”MAN KAN FÅ DE VAGTER, DER PASSER I ENS LIV”

Anne Petersson
Social- og sundhedsassistent
Har arbejdet på Grønnegården siden 2021

”Fleksibilitet betyder alverden. Den gør, at det er her, jeg har lyst til at arbejde. Det skal forstås på den måde, at der er en helt særlig kultur her på Grønnegården. Man kan få en fridag, hvis man har brug for det, og man kan få de vagter, der passer ind i ens liv. Det har jeg aldrig oplevet før,” siger Anne Petterson, der før Grønnegården har arbejdet 30 år i hjemmeplejen.

Hun bruger den fleksible vagtplan til at få overskud til de ting, hun gerne vil i sin fritid. Eksempelvis at få fri en fredag, så hun kan lave god mad til gæsterne, der kommer om aftenen, eller ved sygdom i familien, hvor hun fik ændret sit vagtrul, så det passede til den akutte situation.

”Måske lyder det som små tiltag, men den her vished om, at de på ens arbejdsplads er fleksible og problemløsende, det betyder, at jeg slipper for at bruge unødvendig energi og tanker på at bekymre mig og spekulere over, om jeg kan få fri, når jeg har brug for det. Det giver en ro, som jeg ikke har oplevet før,” siger Anne Petterson.

Hun arbejder stadig hver anden weekend, fordi hun holder meget af at have fri på hverdage. Og derfor ser hun heller ikke den store fidus i eksempelvis firedages arbejdsuge, for når man arbejder i vagtlag, så er man i forvejen vant til at have fri på hverdage. ★

”VI HAR ET GODT ØJE FOR HINANDEN”

Lene Højer
Social- og sundhedsassistent
Har arbejdet på Grønnegården siden 2018

”For mig er fleksibilitet i høj grad, at vi har en god dialog lederen og os kolleger imellem om netop balancen mellem arbejdsliv og privatliv. Vi har et godt øje for hinanden. Har du eksempelvis brug for at gå klokken 12 i dag, fordi der er sket noget på privatfronten, så er det muligt. Det kunne også være en fridag eller ændring af vagter. Vi hjælper hinanden,” siger Lene Højer.

For hende er det også afgørende, at de på Grønnegården har et fast hold af timeafløsere, som de lærer grundigt op – for det har betydning for, at man kan holde fri eller tage til sølvbryllup med god samvittighed både overfor kollegerne og borgerne.

”Det betyder også, at vi faste medarbejdere ikke skal arbejde for halvanden, når vi har vagter med vikarer, og det betyder vildt meget for ens trivsel og arbejdsglæde.”

En fleksibel vagtplan vil ifølge Lene Højer være nytteløs, hvis man ikke har et godt sammenhold blandt kollegerne. De hjælper hinanden og har en helt særlig velvillighed til at få enderne til at mødes og vagtplanen til at gå op, fortæller hun.

”Det har jeg ikke oplevet før, og jeg har altså arbejdet en del forskellige steder.” ★

GROFT SAGT

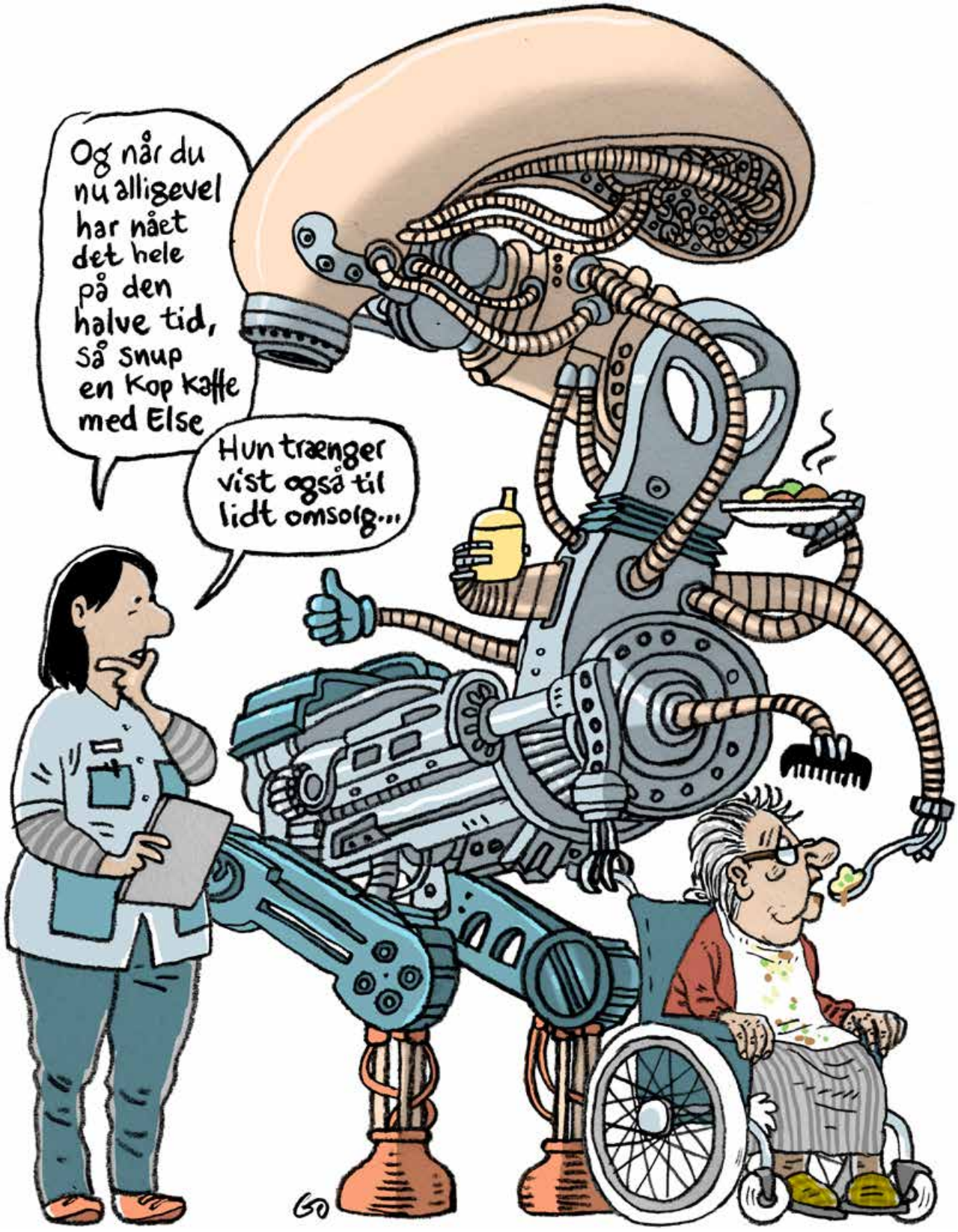

VELFÆRDSTEKNOLOGIEN KOMMER

I vores Indblik kan du blandt andet læse, hvordan velfærdsteknologi bliver en del af løsningen på udfordringerne med rekruttering frem mod 2030. Om der blandt andet bliver tale om en velfærdsrobot som denne bliver spændende at opleve.

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

FIND VORES INDBLIK OM FREMTIDEN PÅ SIDE 28-37

MINDRE SOD SKAL FOREBYGGE KRÆFT HOS BRANDFOLK

Jo mere sod en brandmand får på huden, desto større er risikoen for, at sod og tjærestoffer optages i kroppen. Og det kan forårsage kræft. Derfor undersøger forskere nu, hvordan mængden af sod på huden hos brandfolk kan reduceres.

AF IDA ØSTERLUND

Der er en klar sammenhæng mellem mængden af sod, en brandmand får på huden ved en brandslukning, og hvor mange sundhedsfarlige partikler, der bliver optaget i kroppen.

Det fandt seniorforsker Anne Thoustrup Saber og kolleger fra NFA, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, ud af i 2018 gennem projektet BIOBRAND.

Sod indeholder mange forskellige tjærestoffer, hvoraf flere er kræftfremkaldende.

"Vi kunne konstatere, at der var et stort forebyggelsespotentiale," siger Anne Thoustrup Saber.

Hun og en række kolleger har fået bevilliget penge til et opfølgende projekt – BIOBRAND II. Projektet skal undersøge, hvordan mængden af sod og tjærestoffer på huden hos brandmænd kan reduceres gennem forskellige tiltag.

Urinprøver og silikonearmbånd

Forskerne undersøger både værnepligtige i Beredskabsstyrelsen og brandfolk fra en række brandstationer rundt om i landet. Brandfolkene skal efter en vagt med brandslukninger – eller et røgdykkerkursus for de værnepligtiges vedkommende – tørre sod af hænderne, nakken og håndfladerne med en særlig serviet, aflevere urinprøver og bære et silikonearmbånd, som kan absorbere stoffer fra omgivelserne. På den måde kan forskerne analysere, hvor meget sod brandfolkene har været udsat for.

På brandstationerne indsamles prøverne ad to omgange. Efter første runde fortæller forskerne mere om sod og sundhedseffekter, og så får deltagerne individuelle svar på, hvor meget sod de har været eksponeret for. Herefter skal deltagerne igen testes.

"På den måde kan vi se, om instrukser og viden om sods sundhedsskadelige effekter kan gøre brandfolkene mere opmærksomme og dermed nedsætte risikoen," siger Anne Thoustrup Saber og tilføjer, at de også undersøger de forskellige brandstationers hygiejneprocedurer.

En tur i sauna

Udover sodprøver, individuelle svar og information om sods sundhedseffekter skal forskellige brandstationer også teste andre metoder, som muligvis kan nedsætte mængden af sod på huden.

Hos Østjyllands Brandvæsen afprøver forsøgspersonerne eksempelvis en ny type branduniform og -hætte, som har en ekstra tæt membran, der kan holde partikler ude.

På en anden station skal de teste, om en tur i sauna efter badet kan hjælpe med at få de sidste sodpartikler svedt ud. Hvilke tiltag, der skal afprøves, har brandstationerne selv indgivet ønsker til, forklarer Anne Thoustrup Saber. Og generelt har hun mødt stor velvilje.

"Det er et vidunderligt område at arbejde med, fordi brandfolk er så lydhøre og tager tingene til sig," siger hun. ★

IDBO@FOA.DK

FOTO: SØREN SVENDSEN

Anne Thoustrup Saber
Seniorforsker
NFA, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

OM BIOBRAND II

I 2019 blev NFA bevilliget 3 mio. kroner til det opfølgende forskningsprojekt, BIOBRAND II. Det forventes at være færdigt i sommeren 2024.
I alt deltager cirka 50 værnepligtige og 30-40 brandfolk fordelt på 3-4 brandstationer.

VI SKAL GØRE MERE AF DET, SOM VIRKER

STRIIBEN | Vi ser desværre ind i en lang periode, hvor den demografiske sammensætning af befolkningen udfordrer os på tværs af den private og offentlige sektor. Der er ganske enkelt ikke nok personer at rekruttere fra. Vi risikerer, at det bliver kampen mellem arbejdspladser, mellem fag eller mellem offentlige velfærdsopgaver og den private produktionssektor. Politikerne og arbejdsgiverne har i flere år konstateret problemet. Regering efter regering har haft afbureaukratisering, regelforenkling og opgør med unødvendige registreringer og dokumentation på programmet. Men der er ikke for alvor sket noget.

Vi kan se, det virker, når medarbejdernes faglighed slippes fri af håbløse køreplaner og regneark. Det batter, når der satses på et godt arbejdsmiljø, og når der er ledelsesrum i den praksisnære ledelse. Vi kan se, det virker, når medarbejderne har indflydelse på arbejdstidstilrettelæggelse. Det virker, når man ansætter medarbejderne på fuldtid og sørger for en god pausekultur med mere. Vi skal gøre mere af det, der virker. Vi skal sikre et godt arbejdsmiljø, så vi ikke skovler folk ud til sygefravær og førtidspension. Vi skal uddanne fleksibelt, så dem, der har behov for lidt mere tid til at komme igennem, kan fuldføre. Frafaldet på en lang række uddannelser er katastrofalt højt.

Verden er blevet mere alvorlig. Krig i Europa, klimaudfordringer, inflation og arbejdskraftmanglen får betydning. Tidens udfordringer kalder på nye løsninger. Spørgsmålene er, om vi kan få skabt en demokratisk dialog, hvordan vi skal prioritere, og hvordan vi sikrer, at de stærkeste skuldre bærer. Kan vi finde løsninger, så vores børn og unge får bedre vilkår for at klare sig godt i livet? Og kan vi bevare et velfærdssamfund, som mindsker uligheden? I FOA gør vi alt for at sætte dagsordenen på medlemmernes vegne, og vi er med alle steder, hvor vi kan påvirke til forandringer. Der skal et stærkt fællesskab til, og det bliver et langt sejt træk. Tal med dine kolleger, så vi får alle med i fællesskabet. ★

MONA STRIIB
FORMAND

> VI KAN SE, DET VIRKER, NÅR MEDARBEJDERNES FAGLIGHED SLIPPES FRI AF HÅBLØSE KØREPLANER OG REGNEARK.

@STRIIBMONA

SÅDAN KOMMER VI STRESS TIL LIVS

SF-politikeren Jacob Mark satte tidligere på året fokus på stress med bogen 'Fartblind' (Gyldendal). Her fortalte han ærligt om sine personlige erfaringer med ikke at passe på sig selv i en hektisk hverdag. I forbindelse med en konkurrence på Facebook, hvor FOA-medlemmer kunne vinde bogen, bad vi om at få gode råd til at håndtere stress. Her er nogle af dem:

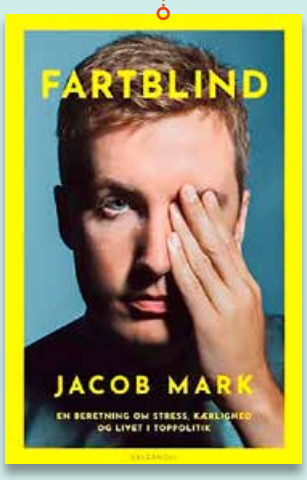

Dorthe Jørgensen
Lyt efter din familie, venner og kollegaer. De lægger ofte mærke til, at du er ramt af stress, før du selv opdager det. Gør du det – så kan det måske tages i opløbet. Det kræver dog, at det ikke er tabu at tale om stress.

Lillian K. Bertelsen
Mærk efter, hvad din krop prøver at fortælle dig – sæt farten ned! Husk, det er kun et arbejde, dit helbred er vigtigere!

Trine Lytkjen Rasmussen
Har netop haft anden dag tilbage i opstart efter stresssygemelding. Bedste råd er at være proaktiv og ikke reaktiv, og virkelig lytte efter din krops signaler og reagere på dem. Husk at slappe af, og giv slip på 'bør'-, 'skal'- og 'det forventes af mig'-tanker.

Tina Kristensen
Jeg er på vej tilbage efter sygemelding med stress. Jeg er nu på et stresshåndteringskursus, som jeg håber kan hjælpe mig fremadrettet. Der er især fokus på mindfulness, såsom åndedræt, at være i nuet, meditation af forskellige former og yogaøvelser.

Hanne Laursen
Venter på, jeg kan komme i haven 🌺
Det er den bedste terapi, der findes 🤦‍♀️
Og som sidegevinst får man også lidt jord under neglene.

Julie Kjems Pedersen
Jeg vinterbader og vandrer i min fritid. Og den ro, jeg får fra det, tager jeg med ind i min arbejdsdag.

Pia Friis Lorite Antequera
Når jeg har fri, har jeg FRI … ingen mails og andet fra arbejdspladsen.

Mette Christensen
Jeg har selv været ramt af stress, og min søde stresscoach gav mig mange gode redskaber. Et af mine mest brugte er at skrive ting ned, når jeg kan mærke, at hovedet er ved at blive – eller allerede er blevet – fyldt for meget op. Hvis det f.eks. er ting, jeg gerne vil, prioriterer jeg rækkefølgen af, hvad der bør klares først. Det er ikke sådan, at jeg tænker, at det hele skal klares på én dag. (…) Jeg er kun et menneske, og et døgn består kun af 24 timer.

Brian J Jensen
Hvis jeg føler mig overbebyrdet, så spørger jeg altid min leder om, hvad jeg skal prioritere. På den måde, får jeg både taget noget pres af skuldrene og gjort opmærksom på, at jeg har meget at se til. Ellers er jeg enig i, at tid til at koble fra alene – og gerne i naturen – det gør underværker! 🤩👍

FØLG OS PÅ

Ja eller nej. Langt de fleste brudepar siger ja til at indgå ægteskab – det er ligesom idéen med det hele. Men giftefoged Peter Gadving har faktisk oplevet få tilfælde, hvor den ene har fået kolde fødder lige før målstregen. "Så gælder det om at finde en grimasse, der kan passe." Han kender i øvrigt selv turen. Han er gift for tredje gang – og to bryllupper er foregået her på rådhuset.

Giftefogeden

Efter 23 år som rådhusbetjent i Helsingør er der særligt én opgave, Peter Gadving er kommet til at holde af: brylluppperne. Han skønner selv, at han har stået for alt det praktiske ved mere end 1.000 kommunale vielser. De seneste år har han tilmed haft bemyndigelse til at fungere som giftefoged. Fagbladet FOA var med, da Christian Mortensen og Ida Nielsen blev gift i den historiske byrådssal.

AF MORTEN BRUUN MOBR@FOA.DK | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Velkommen. Klokken er 10.42, og Peter Gadving tager imod brudeparrets gæster – en sammenbragt flok af børn og svigerbørn, der skal overvære bryllup-pet. Nogle brudepar kan være nervøse, så rådhus-betjenten gør sig umage for, at de alle føler sig velkomne.

Tillykke. Det er Helsingørs konservative borgmester, Benedikte Kiær, der står for denne vielse. Forinden har Peter Gadving indviet brudeparret i, hvad der skal ske, og efter to gange 'ja' er stemningen lykkeligt løssluppen. Borgmesteren siger tillykke og forærer par-ret lidt lækker chokolade.

Smil. Det er Peter Gadvings ansvar, at vielsesattesten ligger klar til underskrift, og at vielsesringene aflever-es til giftefogeden. Ofte er det også ham, der foreviger den lykkelige begivenhed og tager billeder af brudeparret og deres gæster.

Giftefogeden. Det er knap to år siden, borgmesteren be-myndigede Peter Gadving til at blive giftefoged, så han også kunne stå for selve vielsen. "Mange udenlandske par sø-ger til Helsingør for at blive gift, så vi skulle være lidt flere til op-gaven," forklarer Peter Gadving om årsagen til, at han bærer den særlige kåbe. Han holder fast i tjansen som giftefoged, selvom han netop er gået på pension.

Vagtskifte. I mere end 20 år har Thomas Nielsen jævnligt udført opgaver på rådhuset som elektriker. Nu har han sluppet sit gamle fag og er ansat som Peter Gadvings afløser – og overværer sit første bryllup. "Det er smukt og flot," siger han og glæder sig over, at det også er en del af hans nye job som rådhusbetjent.

Konger og bykonger. Helsingørs rådhus emmer af byens imponerende fortid, som fortælles i glasmosaikker, guldindrammede malerier og fotografier. Vi møder blandt mange andre Margrete 1., Erik af Pommern, Christian 4., Hamlet og perlerækken af bykonger. Peter Gadving er vild med det historiske vingesus og fortæller begejstret, at Peder Christensen, byens førstemand fra 1919-46, ikke bare nøjes med titlen 'bykonge': "Han er kendt som Kong Peder."

Faldet i slag. Jobbet som rådhusbetjent er slut. Peter Gadving har trukket tårnuret op for sidste gang, og det er slut med at tilbringe hver tredje lørdag som bryllupsvagt. Men han har aftalt med borgmesteren, at han fortsætter som giftefoged. "Det er jeg ret glad for."

TAK FOR DE MANGE UNDERSKRIFTER

FAGLIGT TALT | Overenskomsterne på det private arbejdsmarked er ved at være på plads. I skrivende stund vides det ikke, om alt ender i fryd og gammen, eller om der bliver storkonflikt. Kommer konflikten, vil der formentligt være to årsager: Inflationen og regeringens uacceptable indblanding i den danske arbejdsmarkedsmodel ved at fjerne store bededag.

Inflationen udhuler vores købekraft, og derfor er lønstigningerne i de nye overenskomster sikkert afgørende for, hvordan medlemmerne stemmer. Afskaffelsen af en fridag vil nok få nogle til at stemme nej, uanset om resultatet sikrer realløn-nen og har andre gode elementer. Uanset de privatansattes stemmeafgivning må man håbe, at regeringens frontalangreb vil blive husket til næste valg, og når den igen har brug for løn-modtagernes opbakning.

Jeg vil tro, at de mange protester har hjulpet for-handlerne på det private arbejdsmarked med at få presset modparten til indrømmelser. Det skyl-der vi i fagbevægelsen de mere end 470.000, der har skrevet under på protesten, stor tak for. Arbejdsgiverne havde næppe været lige så for-handlingsvillige uden denne markante modstand.

For FOAs medlemmer på det offentlige arbejds-marked er der en del god inspiration at hente i resultaterne. Ud over lønstigningerne er man nu oppe på at have en pulje på ni procent af lønnen, hvor den enkelte kan vælge mellem løn, pension og frihed. Et vilkår, som for mange offentligt an-satte sikkert vil være særdeles velkomment. Vi kommer til at lægge os i selen ved overens-komstforhandlingerne i 2024. ★

REINER BURGWALD
SEKTORFORMAND

> JEG VIL TRO, AT DE MANGE PROTESTER HAR HJULPET FOR-HANDLERNE PÅ DET PRIVATE ARBEJDS-MARKED MED AT FÅ PRESSET MODPARTEN TIL INDRØMMELSER.

REB001@FOA.DK

KORT OG GODT

ANBEFALER JA TIL OK23

Pæne lønforhøjelser, længere barsels-orlov og øget fokus på eksempelvis natarbejde og uddannelse af ufaglærte er blandt de mange elementer i de nye overenskomster for det private arbejdsmarked, som blev sendt til urafstemning sidst i marts. Her kunne godt 3.000 privatansatte FOA-med-lemmer deltage. Forinden havde et stort flertal i forbundets hovedbesty-relse – 39 stemmer for og 7 imod – anbefalet at stemme ja. Resultatet af urafstemningen blev først kendt efter redaktionens slutning.

Læs mere
Foa.dk/ok23

FOTO: FALCK

FØRSTE EL-AMBULANCE ER PÅ GADEN

Sidst i februar blev Danmarks første el-ambulance sat i drift. Den skal som et forsøg rykke ud fra Falck-stationen i Københavns Sydhavn. Ifølge Bered-skabsinfo.dk er den lidt mindre end en normal ambulance, af hensyn til at den skal kunne opnå højere hastighed og oplade hurtigere. Modellen er en Mercedes Benz e-Vito Tourer L3.

KILDE: BEREDSKABSINFO.DK

FOTO: MALIN SCHMIDT

Journalist fra fagbladet hædret

I mere end et år har Fagbladet FOAs journalist Rasmus Handberg skrevet, researchet, interviewet og sammenlignet FOA-medlemmernes lokalløn. Og 27. februar blev han hædret med O-prisen, fagmediernes journalistpris, for sit arbejde, der er mundet ud i en lang række artikler. "Jeg er først og fremmest glad for den forandring og den gennemsigtighed ude i kommunerne, det har været med til at skabe. Det fokus har været til gavn for medlemmerne, så de har kunnet få lidt mere i lønposen," sagde Rasmus Handberg til prisoverrækkelsen.

FÆRDSELSBETJENT POLITIANMELDT

En redningsmand fra Kystredningstjenesten i Hanstholm fik sidste år en fartbøde, da han kørte for stærkt på vej til en 'mand overbord'-melding. Nu har en politibetjent anmeldt den færdselsbetjent, der gav redderen bøden, fordi han burde have taget hensyn til situationen og ikke have forsinket ham yderligere.

KILDE: BEREDSKABSINFO.DK

VIDSTE DU AT ...

Fra 1. maj 2023 får dagpengemodtagere et ekstra tillæg i de første 3 måneders ledighed, så den maksimale dagpengesats stiger fra 19.728 kroner til 23.449 kroner om måneden. Samtidig falder dimittendsatsen fra 14.106 til 9.700 kroner efter 3 måneders ledighed.

KILDE: BESKÆFTIGELSESMINISTERIET

Hver og en, jeg har mødt under min indlæggelse, har udstrålet empati og stor faglig dygtighed. Jeg føler mig i så gode hænder. Tak for det.

MICHAEL ZIEGLER
(K), CHEFFORHANDLER I KL
og syg med leukæmi

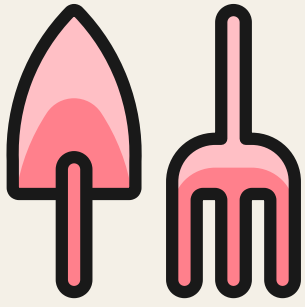

4-DAGES ARBEJDE, 3 DAGE FRI

En 4-dages arbejdsuge sænker stress, mens produktiviteten bevares, viser et nyt studie fra England. 61 virksomheder og omkring 2.900 medarbejdere deltog i forsøget, der varede i 6 måneder. 56 af virksomhederne er fortsat med en arbejdsuge på 4 dage efter forsøget.

KILDE: VIDENSKAB.DK

FAGBLADET GÅR HELT DIGITALT I 2025

Fra 2025 overgår Fagbladet FOA til at være et 100 procent digitalt medie. Det har FOAs hovedbestyrelse besluttet. Til den tid vil fagbladet stadig fortælle en masse inspirerende og konstruktive historier fra FOA-medlemmernes hverdag. Men i stedet for at trykke nogle af artiklerne i det magasin, du sidder med i hænderne, vil alle historier om to år være at finde i et digitalt univers på Fagbladetfoa.dk, som kommer til at rumme både tekster, videoer og lyd, for eksempel som podcast – og ligesom i dag vil du kunne følge med via nyhedsbreve og på sociale medier. Både i år og næste år vil FOAs medlemmer modtage Fagbladet FOA på tryk som sædvanligt.

FAGBLADET FOA

KEND DIN RET

MÅ CHEFEN HIVE FAT I DIG I FERIEN?

Hvad gør du, hvis chefen ringer til dig i ferien eller beder dig om at komme ind og tage en akut vagt på jobbet? Det får du svar på her.

AF REDAKTIONEN | FOTO: ISTOCK

Når man først har påbegyndt sin ferie, så kan arbejdsgiver ikke afbryde den.

CAMILLA BOLVIG CAZAL
KONSULENT I FOA OVERENSKOMST

Når du har stemplet ud på jobbet og gået på ferie, må din chef ikke bede dig om at komme på arbejde og tage en vagt. Det fortæller Camilla Bolvig Cazal, konsulent i FOA Overenskomst.

"Når man først har påbegyndt sin ferie, så kan arbejdsgiver ikke afbryde den," siger hun.

Camilla Bolvig Cazal forklarer, at reglerne er mere uklare, når det gælder arbejdsrelaterede telefonopkald fra chefen:

"Det er lidt en gråzone det her med, hvornår henvendelsen fra arbejdsgiveren skal betragtes som en forstyrrelse, som man må tåle, og hvornår det er en egentlig ferieafbrydelse," siger hun.

Hun forklarer, at det blandt andet afhænger af din stilling, om du må 'tåle' telefonopkald i ferien.

"En leder kan i højere grad have en forpligtigelse til at tage telefonen og svare på nogle spørgsmål. Men på FOAs offentlige områder, der er det vores opfattelse, at arbejdsgivere kun må kontakte de medarbejdere, der er på arbejde," siger Camilla Bolvig Cazal.

Kontakt din FOA-afdeling

Hvis chefen alligevel ringer eller skriver en mail til dig, bør det ske på en måde, så du ikke har pligt til at svare. Det samme gælder henvendelser via sociale medier, for eksempel på Messenger.

"Man kan ikke forvente, at vores medlemmer sidder parate til at svare på arbejdsrelaterede henvendelser i deres ferie, medmindre man har en særlig aftale med sin arbejdsgiver om det," siger Camilla Bolvig Cazal.

Hun forklarer, at der kan være ansatte, som kan have særlige forpligtigelser.

"Men som udgangspunkt er vores medlemmer ikke forpligtet til at stå til rådighed for arbejdet under deres ferie," siger Camilla Bolvig Cazal. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

Vær opmærksom på

Hvis du bliver kontaktet af din arbejdsplads i ferien, og du er i tvivl om, hvad du skal gøre, bør du kontakte din FOA-afdeling for at få råd.

TAKE IT FURTHER

ARBEJDER DU MED UDSATTE BØRN OG UNGE?

AALBORG UNIVERSITET
AALBORG ESBJERG KØBENHAVN

MASTER
I UDSATTE BØRN OG UNGE

ØNSKER DU AT STYRKE OG VIDEREUDVIKLE DEN FAGLIGE LEDELSE OG DERMED KVALITETEN AF DET SOCIALE ARBEJDE I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN OG UNGE. SÅ ER MBU'EN MÅSKE NOGET FOR DIG.

DU FINDER FLERE INFORMATIONER OM UDDANNELSEN PÅ: **WWW.AAU.DK/UDDANNELSER/EFTERUDDANNELSE/MASTER/UDSATTE-BOERN-UNGE.** ELLER KONTAKT VORES UDDANNELSESLEDER MIE ENGEN OG HØRE MERE PÅ: **9940 8149**

STYRK FAGLIGHEDEN.
DET BETALER SIG.

Hos VUC ERHVERV får dine medarbejdere præcis det faglige kompetenceløft, der ruster dem til fremtidens arbejdsmarked.

Fagligt stærke medarbejdere giver højere kvalitet i opgaveløsningen, og større arbejdsglæde i hverdagen. Kontakt os og lad os lægge en plan sammen!

Find nærmeste VUC på www.vuc-erhverv.dk

Scan og læs mere

VUC ERHVERV
MERE END UDDANNELSE

Forsikringsselskab gik i flyverskjul

FOA måtte true med en stævning, inden Lene Østergaard Andreasen endelig fik udbetalt erstatning efter en arbejdsulykke.

AF MORTEN BRUUN | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

EKSPLOSION I KLAGER FRA FORSIKRINGS-SELSKABER

Siden 2017 har forsikringsselskaberne fordoblet antallet af klager til Ankestyrelsen over de afgørelser, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har foretaget i sager, der handler om arbejdsulykker. De mange ekstra klager har dog ikke ændret på antallet af sager, hvor forsikringsselskaberne har fået medhold. Antallet af såkaldte 'omgørelser' ligger nemlig stabilt på mellem 350 og 450 om året. Tilsvarende ligger antallet af sager, der skal behandles af Ankestyrelsen, også stabilt på mellem 1.850 og 2.050. I begge tilfælde dog med et markant udsving i 2021 på grund af corona-afgørelser.

KILDE: AKTINDSIGT TIL ANKESTYRELSEN

Otte skriftlige rykkere. Et utal af forgæves telefoniske henvendelser. Og endelig en stævning, som havde til formål at få en unødvendig langtrukken arbejdsskadesag afgjort i byretten.

Det er i meget korte træk det forløb, som social- og sundhedsassistent Lene Østergaard Andreasen har oplevet, fordi det forsikringsselskab, som skulle udbetale hendes erstatning efter en arbejdsulykke, i knap to år undlod at besvare alle former for henvendelser.

Reaktionen kom først, da FOA i november 2022 valgte at gå rettens vej. Som svar på stævningen tog forsikringsselskabet kontakt til retten og lovede at lukke den del af sagen.

Lene Østergaard Andreasen fik løfte om, at hun 31. januar i år ville modtage sine penge. Lidt administrativt bøvl betød dog, at der gik et par dage mere, før 134.000 kroner – efter skat – trillede ind på hendes konto.

"Jeg synes, de har behandlet mig tarveligt," siger Lene Østergaard Andreasen.

Fik ødelagt skulder og hånd

Det hele begyndte 12. februar 2016, da den dengang 43-årige social- og sundhedsassistent på en nattevagt på et plejehjem i Roskilde kom ud for en ulykke, hvor hun beskadigede en skulder og en hånd så voldsomt, at hverken operation eller genoptræning kunne få hende tilbage i job.

AES (Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vurderede i første omgang hendes erhvervsevnetab til 25 procent, hvilket forsikringsselskabet accepterede og gav hende erstatning for.

Så nemt gik det ikke, da en ny foreløbig vurdering hævede hendes tab af erhvervsevne til 50 procent. Forsikringsselskabet var uenig og noterede i en meget kort indsigelse til AES, at man inden for tre uger ville begrunde klagen.

Ignorerede rykkere

Det skete aldrig, og da Ankestyrelsen i efteråret 2021 stadfæstede afgørelsen, var vejen definitivt banet for den forhøjede erstatning til Lene Østergaard Andreasen.

"Men jeg hørte ikke fra dem. Når jeg ringede til dem, fik jeg at vide, at min sagsbehandler ikke var på kontoret, men ville kontakte mig. Der skete bare ikke," fortæller Lene Østergaard Andreasen.

Forinden havde selskabet ignoreret to rykkere fra AES, og da faglig konsulent Julie Hermind i FOA Roskilde forsøgte sig, var resultatet det samme. Heller ikke juristerne i FOAs arbejdsskadeafdeling havde held til at trænge igennem, før de efter fire skriftlige rykkere valgte at stævne forsikringsselskabet – og selskabet

Social- og sundhedsassistent Lene Østergaard Andreasen måtte vente i over to år på sin erstatning, fordi forsikringsselskabet ignorerede gentagne rykkere. Nu venter sidste etape, som kan betyde, at hun skal have mere i erstatning.

lovede byretten at overføre pengene til Lene Østergaard Andreasen.

"Vi beklager vores manglende svar på jeres henvendelser. Det er ikke i overensstemmelse med vores interne arbejdsgange," lød det, da forsikringsselskabet i januar i år beklagede forløbet i en mail.

I oktober 2022 fik Lene Østergaard Andreasen tildelt førtidspension. Det betyder, at AES skal se på hendes erhvervsevnetab igen, og hun har krav på yderligere erstatning, hvis den endelige vurdering lander på mere end 50 procent.

"Så håber jeg virkelig på et bedre forløb," siger hun og suppleres af Julie Hermind fra FOA Roskilde:

"Det er i orden, at et forsikringsselskab kan klage til Ankestyrelsen, men ikke på den her måde. I sidste ende er det allerværst for den person, der er kommet til skade og skal bruge erstatningen som kompensation for den løn, man mister."

Af hensyn til Lene Østergaard Andreasen og den videre sagsbehandling har Fagbladet FOA accepteret ønsket om at anonymisere selskabets navn. ★ MOBR@FOA.DK

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

ENDELIG FIK DE LØN SOM FORTJENT

Ni social- og sundhedsansatte på et plejehjem i Horsens måtte sidste sommer både påtage sig ekstravagter og overarbejde. Men først nu har de fået løn som fortjent. Under et møde med FOA Horsens gik det pludselig op for de ansatte, at de nok ikke havde modtaget fuld betaling, og et grundigt tjek af sommerens lønsedler – for juni, juli og august – bekræftede mistanken. Med bistand fra faglig sekretær Rikke Cnota får de ni nu hovedparten af de penge, de har til gode – hver især et sted mellem 1.000 og 2.000 kroner – der forhandles stadig om enkelte tillæg.

Har du brug for hjælp
Kontakt din FOA-afdeling via **foa.dk/afdelinger**

ANTALLET AF DANSKERE OVER 80 ÅR VOKSER

282.106
danskere
over 80 år

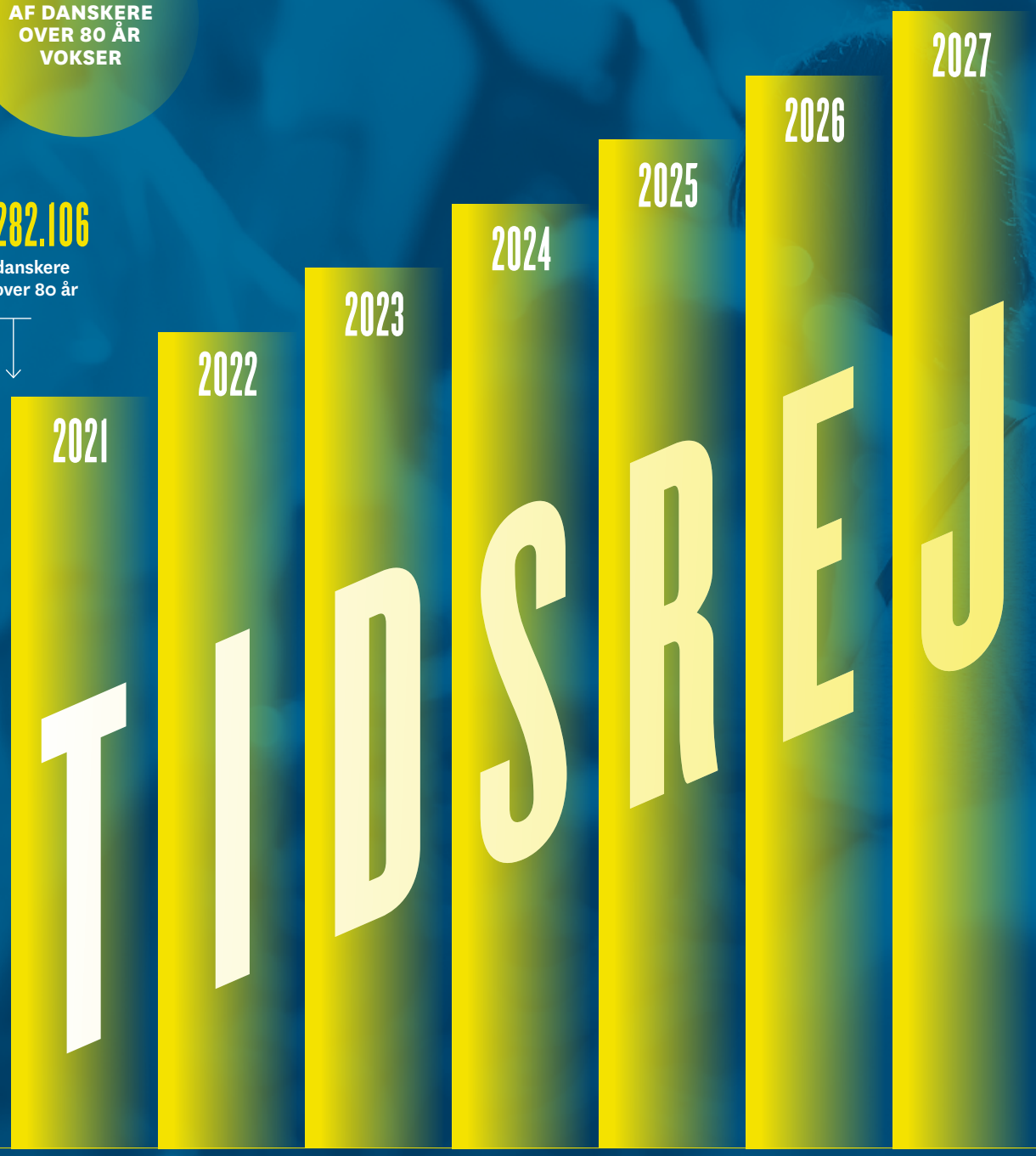

KILDE: STATISTIKBANKEN, DANMARKS STATISTIK

SEN TIL 2030

Den danske befolkning får en anden sammensætning i årene, der kommer: I 2030 vil der både være flere små børn og mange flere ældre. Det tegner ekstremt vanskeligt for ansatte i velfærdsfag. Eller gør det? Fagbladet FOA leder efter lys i fremtidsmørket.

TEMA AF ALLAN WAHLERS OG STINE ANDERSEN

Fremtidens store udfordring kan løses nu

Mangel på arbejdskraft i plejesektoren kombineret med stadig flere ældre tegner et dystert billede. Men der er mange bud på, hvad der kan trække i positiv retning.

3.458

så mange ekstra pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter bliver der brug for i 2030 – i forhold til 2020.

KILDE: FOA

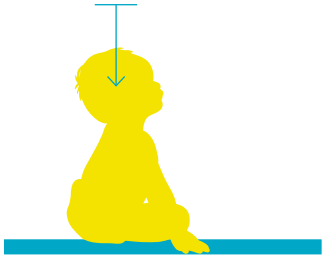

FLERE UNGE OG ÆLDRE

- På baggrund af tal fra Danmarks Statistik skønnes det, at der i 2030 vil være over 4.500 flere børn under 6 år.
- Der vil desuden være omkring 161.000 flere ældre over 80 år – sammenlignet med 2020.
- Det giver ifølge Finansministeriet en efterspørgsel på 10.400 sosu-hjælpere og 9.500 sosu-assistenter i 2030 sammenlignet med 2019.
- FOAs egne beregninger viser, at der skal ansættes godt 21.700 nye social- og sundhedsansatte frem mod 2030.

KILDER: FINANSMINISTERIET OG FOA

Er der et år, der bliver pejlet efter i øjeblikket, er det 2030. Dels markerer det afslutningen på det årti, vi lever i, og dels ligger det ikke længere ude i fremtiden, end at vi relativt præcist kan vurdere, hvordan tingene ser ud til den tid.

For FOAs medlemmer er der nogle tal, der står og blinker som røde advarselslamper. Det gælder blandt andet vurderingen af, at der vil være omkring 4.500 flere børn under 6 år, end vi har i dag. Og mere end 161.000 flere ældre over 80 år – sammenlignet med 2020.

Til gengæld vil der være færre danskere i den arbejdsdygtige alder, og alt efter regnemetode vil der mangle et sted mellem 17.000 og 22.000 personer alene på social- og sundhedsområdet.

”Når jeg ser det på papiret og ser den krise, vores sundhedsvæsen og ældreplejen er i, kan jeg faktisk godt blive lidt bekymret på personalets og borgernes vegne,” siger Jes Søgaard, som er professor i sundhedsøkonomi ved SDU.

”Samtidig har vi altid som velfærdssamfund fået tingene løst igennem de seneste 50 år. Man ser de her udfordringer i alle lande, og det er trods alt noget bedre at være ældre i Danmark end i for eksempel Frankrig eller Storbritannien. Så et eller andet sted er jeg ret sikker på, at vi nok skal få det løst.”

Alligevel har Jes Søgaard svært ved at forestille sig, at borgerne ikke kommer til at opleve visse offentlige forringelser.

”Det, jeg bare ønsker, er, at de her serviceforringelser, eller hvad man skal kalde dem, bliver gjort i en åben dialog med befolkningen – at man ikke fedter den af på personalet, så det bliver op til dem at forklare det for borgerne,” siger han.

Mekaniske tal

Når FOA, KL og Finansministeriet ser frem mod 2030, benytter de det, der kaldes ’mekaniske fremskrivninger’. Det vil groft sagt sige, at et barn under 6 år og en ældre over 80 år vil være forbundet med den samme arbejdsopgave i 2030,

161.000

Så mange flere ældre over 80 år vil der cirka være i 2030 – i forhold til 2020.

KILDE: DANMARKS STATISTIK

MICHAEL BAGER

Jes Søgaard
Professor i sundhedsøkonomi
SDU

som tilfældet er i dag. Derfor er der også bred enighed om, at der er brug for mange flere ansatte i både plejesektoren og på det pædagogiske område.

Men de mekaniske fremskrivninger tager ikke højde for en række forskellige ting, som kan trække i positiv eller negativ retning. Grundlæggende fordi vi ikke ved med sikkerhed, hvor meget vægt de skal tillægges, og hvad der bliver besluttet fra politisk side.

På positivsiden kan man forestille sig, at flere ansatte i plejesektoren fremover kommer på fuldtid. Men også forskellige former for effektiviseringer, et begreb som 'sund aldring' og velfærdsteknologi kan spille hver sin rolle (se bokse til højre og side 33).

På negativsiden tegner der til at komme flere kronikere og flere demente blandt de ældste (se boks på næste side).

Nyt arbejdsmarked

FOA er blandt andet gået aktivt ind i arbejdet med at få flere på fuldtid. Det sker for

EFFEKTIVISERINGER

"Det er utrolig vigtigt, at man skelner mellem gode og dårlige effektiviseringer," siger professor i sundhedsøkonomi Jes Søgaard.

De dårlige effektiviseringer er, når man presser de ansatte til at arbejde hurtigere og skærer på kvaliteten.

Omvendt kunne en god effektivisering være, når der etableres flere selvstyrende teams, der i større grad kan tilrettelægge arbejdet selv. Eller hvis det rent faktisk lykkes at gennemføre en afbureaukratisering, der kan mærkes.

Der ligger altså et potentiale i at få fremtiden til at hænge bedre sammen med effektiviseringer. Men det må ikke ske ved at overlade meget af ansvaret til de pårørende, mener FOAs formand, Mona Striib:

"Til gengæld har vi brug for, at der er frivillige, der tager hånd om ensomhed. Når ældre sidder ensomme og kukkelurer, er det i virkeligheden sygdomsfremkaldende," siger hun.

SUND ALDRING

De fleste har været så heldige at opleve, at deres forældre har haft et bedre helbred end deres bedsteforældre havde i en tilsvarende alder. Og tendensen ser ud til at fortsætte.

Det har ført til begrebet 'sund aldring'. Men det er usikkert, hvor meget vægt man kan tillægge sund aldring i et samfund, hvor vi generelt bliver ældre og ældre.

"Selve begrebet sund aldring er jo lidt af en selvmodsigelse. For efterhånden som man bliver ældre, oplever alle svækkelse og flere sygdomme," siger Kaare Christensen, der som professor ved SDU har beskæftiget sig med aldringsforskning.

Spørgsmålet er derfor, om ældre fremover vil være syge og plejekrævende i en længere periode mod livets afslutning. Eller om antallet af plejekrævende år er konstant eller mindre. Og det er især de to første scenarier, der har potentialet til at presse sundhedsvæsnet ud over kanten.

eksempel sammen med KL i indsatsen 'En fremtid med fuldtid'.

"Vi fokuserer på, at vi i årene fremover får et fuldtidsarbejdsmarked med et arbejdsmiljø, hvor man kan holde til at være – og ikke et deltidsarbejdsmarked," siger FOAs forbundsformand, Mona Striib.

Hun henviser til, at det er langt mere normalt, at social- og sundhedsansatte arbejder på deltid end på fuldtid. Og det samme gælder omkring halvdelen af pædagogerne.

"Sammen med vores lokalafdelinger skal vi prøve at vise, hvordan man på en og samme tid kan bede folk om at arbejde mere og give dem et bedre og mere meningsfyldt arbejdsmiljø, hvor man kan få lov til at udfolde sin faglighed. Og der vil samtidig udvikle sig nogle karriereveje," siger Mona Striib.

Det hjælper ifølge FOAs formand også på det faglige udbytte, når flere kolleger arbejder flere timer – i forhold til at få endnu flere kolleger, der arbejder deltid. Ikke mindst fordi man bruger mere tid sammen med et afgrænset antal kolleger og mindre tid på oplæring og overleveringer.

Jes Søgaard supplerer:

"Arbejdet med borgerne i plejesektoren har om noget været topstyret – og noget tyder på, at man godt kan påvirke tilbøjeligheden til at tage flere timer, hvis der i højere grad er selvledelse," siger han og opfordrer til at tage et opgør med de lokale ledelser, som ofte foretrækker deltidsansatte, fordi det gør det nemmere at få vagtplanerne til at hænge sammen.

VI HAR ALTID SOM VELFÆRDSSAMFUND FÅET TINGENE LØST.

JES SØGAARD
PROFESSOR I SUNDHEDSØKONOMI · SDU

Kommissioner skal arbejde

Den type opgør kunne for eksempel komme fra arbejdet i nogle af de kommissioner, der findes og opstår i disse år.

For eksempel er der Robusthedskommissionen, hvor også Mona Striib sidder med. Den skal kigge på, hvordan der sikres mere personale og mere tid til de såkaldte kerneopgaver i sundhedsvæsnet.

Der kommer også en sundhedsstrukturkommission og et prioriteringsråd, der skal kigge på, om der er nogle af de opgaver, det offentlige leverer i dag, som slet ikke skal leveres.

"Og så sætter vi vores lid til en ny ældrelov, som kan komme til at betyde, at vi organiserer plejen på en anden måde, så vi kan slippe fri af det største pres fra registreringer og dokumentation, som måske i virkeligheden slet ikke er nødvendige," siger Mona Striib.

Selvom det ser udfordrende ud, har hun også en grundlæggende tro på, at vi som samfund finder en holdbar løsning, når man kigger frem mod 2030.

"De yngre generationer er vokset op i fremgangstider, hvor man hele tiden har kunnet sige 'send flere penge'. Og på en eller anden måde har der været råd til det. Men nu vender bøtten. Nu skal vi gøre noget andet for, at tingene hænger sammen. Og kan vi det? Ja, det kan vi da! Jeg tror på, at vi nok skal lykkes med det," siger FOAs formand. ★

50.000

så mange flere børn vil der cirka være i 2030.

KILDE: DANMARKS STATISTIK

21.700

nye sosu-medarbejdere skal ansættes frem mod 2030 i kommunerne.

KILDE: FOA

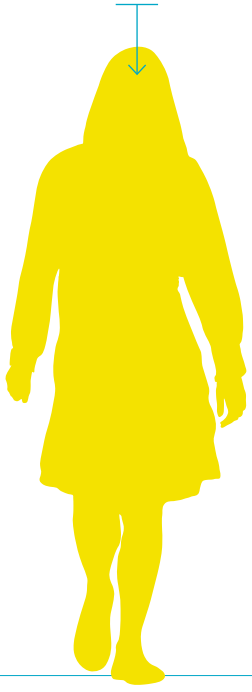

DEMENTE OG KRONIKERE

Når det gælder demens, er der en god og en dårlig nyhed.

"Der er et meget klart mønster i, at vi fungerer intellektuelt bedre og bedre. Og vi ankommer til høj alder med bedre og bedre hoveder," siger SDU-professor Kaare Christensen.

"Så når man ser på det for os som individer, er risikoen for at blive dement faldende. Men det overskygges af, at der kommer nogle kæmpe årgange fra 1940'erne, der lever længere og dermed har længere tid til at udvikle demens. Det ser altså godt ud for hver af os, men for samfundet ser det krævende ud."

I forhold til det fysiske helbred er der både positive og negative takter for den ældre generation. Mange er i relativ god form, men flere end tidligere er også overvægtige. Og flere har overlevet kræft, hvilket umiddelbart er positivt, men ofte betyder det også et langt forløb med rehabilitering, som kan indebære et stort plejebehov.

VELFÆRDS-TEKNOLOGI

Det pibler frem på danmarkskortet med forskellige løsninger og eksperimenter med velfærdsteknologi.

Også på sosu-uddannelserne bliver det mere almindeligt med 'digitech-linjer', hvor man bliver bedre klædt på til fremtidens plejetilbud. Det har samtidig den fordel, at dem, der rent faktisk skal arbejde med den nye teknologi i praksis, bliver en del af udviklingen.

Samtidig har erfaringerne fra coronapandemien rykket ved især den ældre del af befolkningen, når det gælder digitale løsninger:

"Der kom en tendens til, at man godt kunne finde på at bruge virtuel behandling, simpelthen fordi vi ikke turde tage til lægen. Det arbejdskraftreducerende element blev mere fremherskende, end det har været tidligere, og der er ingen tvivl om, at det vil være en af løsningerne på fremtidens udfordringer," siger professor i sundhedsøkonomi Jes Søgaard.

LÆS MERE OM VELFÆRDS-TEKNOLOGI PÅ DE FØLGENDE SIDER

FRA DELTID TIL FULDTID

26 kommuner er i øjeblikket i gang med at afprøve redskaber og metoder, der skal gøre det attraktivt at gå op i tid.

Det sker med projektet 'En fremtid med fuldtid', som blandt andre FOA er dybt involveret i.

Målet er, at indsatsen både kan løse problemerne med rekruttering og for den enkelte betyde øget arbejdsglæde samt flere penge på bundlinjen, også i forhold til pensionsopsparingen.

Der er bred enighed om, at det bliver et af de vigtigste områder, når det handler om at ruste plejesektoren til fremtiden.

I samme boldgade bliver der i øjeblikket drejet på andre knapper, som for eksempel skal få seniorer til at blive længere på arbejdsmarkedet.

5 TYPER VELFÆRDS-TEKNOLOGI – DER FINDES ALLEREDE

Brancheorganisationen Danish.Care har for nylig udgivet et katalog med 26 velfærdsteknologiske løsninger, der allerede anvendes. Kataloget skal løbende udvides. Her er nogle eksempler.

> **Vi bruger den særligt til demente borgere. Den fungerer som et godt redskab til at skabe ro, når vi føler, at vores pædagogiske tiltag ikke har kunnet hjælpe.**

BETTINA RASMUSSEN · 36 ÅR
SOCIAL OG SUNDHEDSASSISTENT PÅ HUMBLE PLEJECENTER

SPISEHJÆLPER ØGER VÆRDIGHED OG FRIGIVER TID

Spisehjælperen skal gøre borgere, der er udfordret i deres motorik, mere selvhjulpne, når de skal spise. Maskinen bliver indstillet til at samle mad og løfte det op mod den ældres mund. Det gør den ældre i stand til selv at spise uden hjælp fra medarbejderne. Det giver mere værdighed og selvbestemmelse over, hvornår og hvor hurtigt det skal foregå. Samtidig opnås en tidsbesparelse.

SANSESTIMULERENDE ELGYNGESTOL

Den sansestimulerende elgyngestol har indbygget vibration, som har til formål at få borgere, der er urolige, til at slappe af og føle tryghed.

”Vi bruger den særligt til demente borgere. Den fungerer som et godt redskab til at skabe ro, når vi føler, at vores pædagogiske tiltag ikke har kunnet hjælpe, og vi ikke har kunnet stille noget op. Så nu sidder vi i stedet og holder dem i hånden og skaber tryghed, mens stolen giver dem ro,” siger sosu-assistent Bettina Rasmussen, der arbejder med stolen på Humble Plejecenter.

Elgyngestolen kan indstilles til at vugge med en bestemt styrke og i et bestemt område. På den måde stimulerer den borgerens sanser.

TOILETSÆDER MED VASKE/ TØRREFUNKTION

Toiletsædet fra HonoréCare har en indbygget vaske/tørrefunktion, som gør det muligt at klare toiletbesøg alene. Det er en teknologi, der kan gøre en forskel i spidsbelastnings-tidspunkter, hvor der er særligt pres på bemandingen. I stedet for at vente kan den ældre – alt efter funktions-dygtighed – klare toiletbesøget selv. Det giver den ældre mere livskvalitet og selvstændighed.

Beboerne kan selv komme ud af sengen, når ryglænet går op. Så slipper vi for at lave nogle af de tunge løft.

MARIANNE NIELSEN • 56 ÅR
SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPER OG FORFLYTNINGSVEJLEDER I AABENRAA KOMMUNE I DEN UDEKØRENDE HJEMMEPLEJE

DREJESENG ELIMINERER TUNGE LØFT OG TRÆK

For at borgere nemmere selv kan komme ud af sengen, er der senge med rotationsfunktioner. Drejesengen, som den hedder, kan dreje og tippe og være til nytte ved at gøre borgeren mere selvhjulpen – alt efter hvor plejekrævende borgeren er.

Den gør det at komme ud af sengen mere smertefrit for borgere, der blandt andet lider af demens, slidgigt eller Parkinsons sygdom.

”Drejesengen gør noget af arbejdet for os. Beboerne kan selv komme ud af sengen, når ryglænet går op. Så slipper vi for at lave nogle af de tunge løft for at få dem ind og ud af sengen. Borgerne skal heller ikke bruge så mange kræfter selv,” siger sosu-hjælper Marianne Nielsen, der også er forflytnings-vejleder i Aabenraa Kommunes udekørende hjemmepleje.

”Før brugte nogle en rebstige for at komme op – det skal de ikke mere,” fortæller hun.

TURN ALL-VENDESYSTEM

Vendesystemet fra Levabo er en madras, man placerer under en eksisterende madras. Når den tændes, pumpes der luft ind, så madrassen vipper borgeren fra den ene side til den anden med en hældning på 30 grader. Systemet kan indstilles, så det vender borgeren automatisk henholdsvis hvert 30., 60. eller 90. minut. Det er desuden udviklet til at forebygge tryksår.

”Inden vi fik madrassen, havde man som nattevagt flere gange lavet tunge løft, når man skulle vende borgeren. Og borgerne blev vækket tre-fire gange om natten, når de skulle vendes. Der kan vendemadrassen gøre det mere stille og behageligt, så borgerne får en god nattesøvn og er mere friske dagen efter,” siger sosu-assistent Marianne Duelund fra Plejecenter Solhøj.

Inden vi fik madrassen, havde man som nattevagt flere gange lavet tunge løft, når man skulle vende borgeren. Og borgerne blev vækket tre-fire gange om natten.

MARIANNE DUELUND • 45 ÅR
SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT PÅ PLEJECENTER SOLHØJ

”Det er win-win-win”

Frem mod 2030 kommer der meget mere velfærdsteknologi til glæde for både plejepersonale og borgere. Men udrulningen bør foregå meget smartere, mener brancheforeningens direktør.

”Hvis du er håndværker, vil du gerne have det rigtige værktøj. På samme måde vil social- og sundhedsansatte også gerne have de rigtige værktøjer.”

Sådan lyder det fra Morten Rasmussen, der er direktør i Danish.Care – brancheorganisationen for hjælpemidler og velfærdsteknologi.

Organisationen sendte kort før jul et katalog på gaden med et overblik over nogle af de velfærdsteknologier, der allerede findes (se de foregående sider).

”Budskabet er, at der findes rigtig meget i dag – brug det, og se på de gevinster, der er for borgere og ansatte og den kommunale økonomi. Det er win-win-win,” siger Morten Rasmussen.

”Vi ved, at det kan være fysisk og psykisk hårdt at arbejde i pleje- og sundhedssektoren, og jeg er overbevist om, at nogle af de her teknologier er gode for dem, der risikerer at blive nedslidte og forlade arbejdsmarkedet for tidligt. Jeg tror også, det kan smitte af på sygefraværet, fordi man oplever, at hverdagen både bliver mindre fysisk belastende og mere stimulerende, fordi man har nogle værktøjer, der gør, at man kan arbejde optimalt.”

Han understreger, at velfærdsteknologi selvfølgelig ikke kan stå alene.

98 kommuner, hver sin løsning

Under KL's itfællesskab Kombit findes et videncenter, som har samlet et velfærdsteknologisk danmarkskort. Her kan man for hver kommune se, hvad der lige nu arbejdes med af velfærdsteknologi.

Der er tale om over 1.700 indsatser i alt, så der sker allerede ganske meget. Men også meget forskelligt, mener Morten Rasmussen.

700

sosu-medarbejdere skal ansættes yderligere i de danske regioner frem mod 2030.

KILDE: FOA

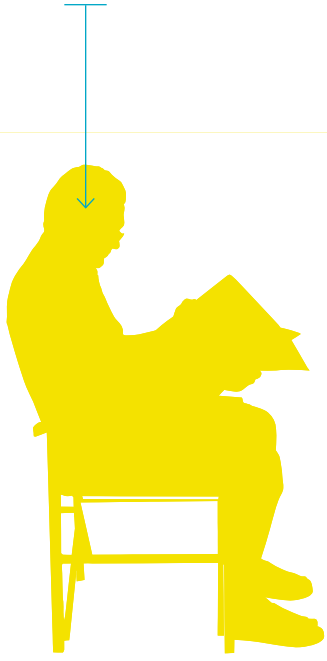

> **HVIS DET BLIVER MEGET NEMMERE AT DOKUMENTERE, HVAD MAN FAKTISK HAR LAVET, SÅ KAN MAN SLIPPE FOR DET KONTROLELEMENT, DER I DAG TAGER MEGET TID UDE I KOMMUNERNE.**
>
> **JESPER BO JENSEN**
> DIREKTØR FOR CENTER FOR FREMTIDSFORSKNING

> **NÅR ALLE KOMMUNER VIL HAVE DERES EGNE SELVSTÆNDIGE OG UNIKKE LØSNINGER, SPÆRRER DET VEJEN FOR AT GØRE NOGET FORNUFTIGT.**
>
> **MONA STRIIB**
> FORBUNDSFORMAND I FOA

”I en tid, hvor man taler meget om reformer af velfærdssektoren, skal man også turde tage nogle beslutninger og prioritere. Jeg savner fra både KL og regeringen, at nogen sætter sig for bordenden og siger, hvad man skal bruge. Der er groft sagt 98 tilgange til det,” siger han.

Han understreger, at det, der efter hans opfattelse skal prioriteres, er løsninger og ikke specifikke leverandører. Løsningerne kunne for eksempel være systemer til medicindosering eller de såkaldte forflytningsteknologier, der sparer plejepersonalet for tunge løft.

Opfattelsen bliver delt af FOAs formand, Mona Striib:

”Når alle kommuner vil have deres egne selvstændige og unikke løsninger, spærrer det vejen for at gøre noget fornuftigt og rentabelt. Jeg tror, at den prioriteringsdagsorden, der bliver sat med Prioriteringsrådet, og det, der kommer ud af Robusthedskommissionen, kommer til at pege i en positiv retning,” siger hun.

Kunstig intelligens

Jesper Bo Jensen har som direktør for Center for Fremtidsforskning beskæftiget sig med fremtiden i årevis.

Når han kigger frem mod plejesektoren, som den kan komme til at se ud i 2030, ser han både kunstig intelligens (AI) og robotter som en integreret del af løsningen.

”Hvis vi forestiller os, at en ældre person fortæller om en skavank eller et problem til sosu-hjælperen eller sosuassistenten, kan han eller hun spørge sin iPad og få et hurtigt svar – er det alvorligt? Skal jeg foretage mig yderligere? Det giver en større sikkerhed i arbejdet, om man gør det rigtige eller ej,” siger Jesper Bo Jensen, der også forestiller sig, at den kunstige intelligens bliver en integreret del af den løbende dokumentation.

”Hvis det bliver meget nemmere at dokumentere, hvad man faktisk har lavet, så kan man slippe for det kontrolelement, der i dag tager meget tid ude i kommunerne.”

Når det gælder robotter, kan hjælpen også være rykket videre fra ’støvsugerstadiet’, når vi kommer til slutningen af årtiet, mener fremtidsforskeren.

”Hvis man for eksempel har en ældre i eget hjem, der ikke kan gå på toilettet selv, skal der ofte en medarbejder ud. Og det er en tung og dyr opgave for kommunerne at løse. Hvis en robot kan hjælpe i stedet, vil det både være et plus for sosu-gruppen, der har et stort problem med fysisk arbejde og nedslidning, og for den ældre eller den handicappede i eget hjem, der vil kunne klare flere personlige ting selv,” siger Jesper Bo Jensen.

Han tror, at samfundet generelt vil blive mere positivt indstillet overfor alle former for velfærdsteknologi.

”Noget af det, den teknik kan gøre, vil give lidt mindre mangel på arbejdskraft. Så vil vi som samfund rykke os og se det som en hjælp, ikke en trussel. Og hvis vi får noget, der kan hjælpe os til at klare os selv længere, får vi noget værdighed tilbage. På mange måder er der positive ting ved det her rent samfundsmæssigt. Jeg tror, det bliver rigtig godt,” siger Jesper Bo Jensen. ★

HVAD ER POTENTIALET?

Hvor store er gevinsterne ved at anvende mere velfærdsteknologi? Det spørgsmål har været svært at svare præcist på, men Danish.Care er sammen med analyseinstituttet Damvad kommet med et forsigtigt bud.
En beregning viser, at:

- Der potentielt kan frigøres op til 1.083 årsværk ved at investere i kip- og vendesystemer.
- Det er muligt at finde op til 1.450 årsværk ved at reducere sygefraværet blandt plejepersonale, der får hjælp af velfærdsteknologi.

Der bliver også givet et eksempel fra Aalborg Kommune, hvor man tidligere har testet den digitale genoptræningsløsning DigiRehab, der hjælper de ældre med at genoptræne i eget hjem. Hver gang en visiteret borger gennemførte en træningstime selv, blev der sparet 10 timers arbejde i hjemmeplejen.

Danish.Care understreger, at der er behov for yderligere analyser for at få et mere fyldestgørende billede af det samlede potentiale i forskellige former for velfærdsteknologi.

KILDER: DAMVAD OG DANISH.CARE

”BOOMERNE KOMMER!”

ANNE GLAD

- Livsstilsekspert og foredragsholder
- Født i 1972 på Fyn (50 år)
- Uddannet cand.mag. fra Syddansk Universitet og Københavns Universitet
- Gift med Kim Glad Wagner, med hvem hun har en søn
- Bedst kendt fra 'Kender du typen?' på DR og hendes egen afledte podcast 'Du kender typen'

De gjorde, hvad de ville. Rejste, hvis de havde lyst. Købte, når noget fristede. Og snart skal den såkaldte boomer-generation indtage plejehjemmene. Livsstilsekspert Anne Glad fortæller, hvad der er i vente.

AF STINE ANDERSEN OG ALLAN WAHLERS | FOTO: MALTE KRISTIANSEN

En invasion er på vej. Generationen, der over en bred kam har været vant til personlig og økonomisk medvind, har kurs mod plejehjemmene. Boomerne kommer.

"Boomerne stillede spørgsmålstegn ved alting. Det med at være kritisk og have en kritisk sans – det er i deres dna. Og den slags er jo skidebesværligt at få ind på et plejehjem."

Sådan siger livsstilsekspert, foredragsholder og 'Kender du typen'-ekspert Anne Glad om dem, der er født mellem 1946 og 1964 – en generation, som hun har beskæftiget sig indgående med igennem de senere år.

Boomerne kommer, som snarlige plejehjemsbeboere, til at befinde sig i en position, hvor de ikke længere sidder i førersædet og kan styre livet hen i den retning, de ønsker. En totalt uvant situation for dem.

Generation med muligheder

Fra tiden inden og under Anden Verdenskrig til tiden i årtierne efter krigen ændrede verden sig, og der skete et markant skifte i det danske samfund. Vækst og velstand buldrede frem. Og navnlig den økonomiske fremgang nød boomerne godt af som børn og unge voksne, fortæller Anne Glad:

"Boomerne var den første generation fra den danske middelklasse, der oplevede stor pengerigelighed. De købte plader og gik i byen. De var de første, der selv kunne bestemme, hvad de ville bruge deres liv på."

Hun fortæller, at samfundet på flere fronter blev fuld af muligheder med den nyrigdom, der kom. For boomerne blev det derfor en tilværelse, hvor man kunne gøre, hvad man ville. Groft sagt uden at bekymre sig.

"Hvis boomerne ikke gad de jobs, der var, kunne de sige op, sætte tommelen i vejret og smutte sydpå, og så var der et nyt job til dem, når de vendte hjem igen. Og der var mulighed for at komme ind på alle uddannelser."

Valgfriheden er altså en essentiel ingrediens i deres verdensanskuelse.

Opgør med fortiden

Boomernes opvækst og liv står i diametral modsætning til tidligere generationer, ikke mindst deres forældres generation. Tilværelsen for boomernes forældre var præget af et hårdt arbejdsliv, hvor der blev knoklet for at få tingene til at hænge sammen i verdenskrigenes skygge. Det var desuden en generation, som troede på det, de blev fortalt. De lyttede til og fulgte autoriteterne i samfundet – lægen, læreren og statsministeren.

Efterkrigstidens børn rykkede derimod på de normer, de mødte, og forholdt sig kritisk til samfundets indretning og deres forældres livsstil. I stedet for at lytte og gøre, som der altid var blevet gjort, gjorde de op med autoriteterne. Der skete en markant ændring i tidsånden og i opfattelsen af individet i løbet af deres ungdom. De gik imod det liv, deres forældregeneration levede, forklarer Anne Glad:

"Det handlede om ligestilling mellem kønnene. Det handlede om ligestilling på arbejdsmarkedet. Mere rimelige arbejdsvilkår og kortere arbejdsuger."

Og det er netop den kollektive fornemmelse af at have været med til at ændre verden – og de uanede muligheder – som bliver afgørende for, hvilke seniorer vi har med at gøre i de kommende årtier.

Mødet med plejehjemmet

Fra 2030'erne og frem er det boomerne, der kommer til at være den dominerende generation på plejehjemmene. Der skal de indfinde sig på et område, som på mange punkter har mangler. Noget Anne Glad ikke nødvendigvis tror, at denne generation – der har været vant til gode forhold og høje standarder – kommer til at tage let på.

"De kommer til at møde plejehjemmene med en forventning om, at det er naturligt, at de skal have det godt. De vil være kritisk indstillet overfor måden, vi har indrettet vores plejehjem på. Og for mange af dem vil det være det værst tænkelige overhovedet," siger hun.

Den tilgang, de kommer til at have til plejehjemmene, stammer i høj grad fra deres tidligere erfaringer i livet.

"De er meget krævende og mindre taknemlige. For de har jo også selv

> **IDEELT SET VAR DER TEMAER FOR ALLE PLEJEHJEM. SÅ HAVDE VI JAZZ-PLEJEHJEM OG ROCK-PLEJEHJEM.**
>
> **ANNE GLAD**
> LIVSSTILSEKSPERT OG FOREDRAGSHOLDER

været med til at bidrage til det her samfund, og derfor forventer de også meget af deres omgivelser."

De krav, boomerne formentlig vil komme med, giver anledning til at kigge på plejesektoren med nye øjne. Anne Glad mener, at man med fordel kan gøre noget ved måden, plejehjemmene bliver indrettet på.

Den ændring kan man med fordel tage hul på ved at tale med ældre og lære om deres liv. Den viden kan man bruge til at forme fremtidens plejehjem.

"Når man tænker gamle mennesker, skal man fremover tænke rock, festivaler og jazz, mere end man skal tænke 'Kære lille mormor'," siger Anne Glad.

At møde de ældre omkring deres interesserer og deres livserfaringer vil kunne give et stort udbytte.

"Ideelt set var der temaer for alle plejehjem. Så havde vi jazz-plejehjem og rock-plejehjem. Hvis det fandtes, er jeg sikker på, at det ville blive valgt."

Anne Glad tror på, at succesen vil ligge i at finde nye måder at bringe folk sammen på. Blandt andet ved at ændre strukturen for, hvordan vi bor.

"Der vil komme en efterspørgsel på en blanding af generationerne, som man for eksempel ser med Generationernes Hus i Aarhus, hvor der er plejehjem og børneinstitutioner i samme hus. Nutidens seniorer tænker mere som kollegianere end som plejehjemsbeboere," siger Anne Glad.

Babyboomerne har forandret verden, kæmpet ligestillingskampe og vundet. Og deres kritiske sans, deres kampgejst og deres forventning til at leve et ordentligt og værdigt liv har potentialet til at ændre samfundet – og særligt hele ældreplejen – til noget bedre. ★ **SBAK@FOA.DK**

Anne Glad holder ofte foredrag om boomergenerationen og dens særlige kendetegn.

BOOMERNE OG DE ANDRE GENERATIONER

Hvornår er de såkaldte boomere født? Og hvad kendetegner dem og de forskellige generationer, der er født før og efter? Få overblikket her.

Læs mere om boomerne på de foregående sider

1928-1945
Den stille generation

Boomernes forældre – som i høj grad er dem, der bor på plejehjem i dag – gør generelt ikke så meget væsen af sig. De er vokset op med verdenskrig, rationeringer og nøjsomhed.

1946-1964
Babyboomere

Navnet 'baby-boomer' – eller bare 'boomer' – kommer af den store vækst i fødsler, der skete umiddelbart efter Anden Verdenskrig. Faktisk var antallet af fødsler i 1946 helt oppe og runde 96.000, hvilket gør generationen til en af de største.

1930 1940 1950 1960

KILDER: LIVSSTILSEKSPERT ANNE GLAD OG WIKIPEDIA /WIKIMEDIA COMMONS

1965-1980
Generation X

'Generation X' definerer sig selv som nogle, der virkelig knokler og som sætter en ære i at arbejde meget. De er vokset op med materiel velstand og har flere penge og større biler som en motivationsfaktor.

1981-1996
Millennials (eller Generation Y)

'Millennials' er den mindste generation nogensinde. De har hele tiden fået at vide, at arbejdslivet ligger for deres fødder. Og hvis der ikke er mening med det arbejde, de foretager sig, tager de videre. De sætter pris på familietid og venner fremfor materielle goder.

1997-2012
Generation Z

'Generation Z' er vokset op i skyggen af finanskrisen og har derfor en virkelighedsopfattelse, hvor økonomisk alvor er en realitet. Det er den første ægte digitale indfødte generation, og de kender ikke til en verden uden.

2013-nu
Generation Alpha

De børn, der fødes nu, tilhører den generation, der bliver kaldt 'Alpha'. Det er for tidligt at sige noget definitivt om deres særpræg, men sociale medier og måske også krigen i Ukraine med alle dens afledte effekter kommer formentlig til at præge dem.

1970 1980 1990 2000 2010 2020 2030

HØJERE DAGPENGE-SATS DE FØRSTE TRE MÅNEDER

Bliver du ledig 1. maj 2023 eller senere, kan du måske få mere i dagpenge.

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Den maksimale dagpengesats stiger fra 19.728 kroner til 23.449 kroner pr. måned i de første tre måneder af din dagpengeperiode. Er du deltidsforsikret, kan du få 15.632 kroner pr. måned mod 13.152 kroner i dag.

For at få ret til den højere sats skal du opfylde følgende betingelser:

- Medlemskab af en a-kasse de seneste fire år, før du bliver ledig.
- Mindst have haft to års fuldtidsarbejde inden for de seneste tre år.
- Hvis du tidligere har været ledig, skal du have optjent ret til en ny dagpengeperiode.
- Høj nok løn, da du ikke kan få mere end 90 procent af din tidligere lønindtægt i dagpenge.

Efter tre måneders ledighed vil dagpengesatsen blive sat ned til 19.728 kroner pr. måned (13.152 kroner for deltidsforsikrede). Det svarer til de nuværende højeste dagpengesatser. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

Dagpengene forringes for nyuddannede

Pr. 1. maj 2023 forringes dagpengereglerne for ledige dimittender. Du er ledig dimittend, hvis du har opnået ret til at få dagpenge på baggrund af en uddannelse.

Har du allerede modtaget dagpenge i tre måneder som dimittend, risikerer du at blive ramt af forringelserne fra 1. maj, da dagpengesatsen bliver sat ned for 'ikke-forsørgere'.

Ny sats for ikke-forsørgere

Alle dimittender uden forsørgelsespligt får dagpengesatsen sat ned efter tre måneders ledighed – uanset, om du har fået dagpenge forud for 1. maj 2023 eller ej.

Er du under 30 år, nedsættes satsen fra 19.728 kroner til 9.700 kroner pr. måned (6.467 kroner for deltidsforsikrede).

Er du fyldt 30 år, nedsættes satsen til 12.254 kroner pr. måned (8.169 kroner for deltidsforsikrede).

Bliver du ledig som dimittend pr. 1. maj 2023 eller derefter, kan du kun få dagpenge i et år mod to år i dag.

Krav om sprog og antal arbejdstimer

For at kunne få dagpenge skal alle ledige dimittender, der fra og med 1. maj 2023 begynder at få dagpenge, opfylde enten et sprogkrav eller et krav om at have arbejdet et vist antal arbejdstimer, også kaldet tilknytningskravet.

- Du kan opfylde sprogkravet på baggrund af forskellige former for prøver/uddannelser. For eksempel opfylder du sprogkravet, hvis du har gennemført 6. klasse i folkeskolen eller har bestået danskprøven 'Dansk 2'.
- Du har opfyldt tilknytningskravet, hvis du har haft mindst 600 arbejdstimer som lønmodtager inden for de seneste 24 måneder (400 timer for deltidsforsikrede). Arbejdstimerne skal være spredt ud over 12 måneder. ★

HUSK!

21. april
kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk/find-blanketter. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

Vidste du ...
... at dagpengemodtagere på grund af nye regler nu har langt større mulighed for selv at vælge, om samtalerne med a-kassen og jobcentret skal foregå ved fysisk fremmøde, over telefonen eller via Teams? Reglerne trådte i kraft 22. marts 2023.

Nyt job?
Find dit nye job på foa.dk/foajob.

Digital post
Har du husket at tjekke din post fra FOA? Det gør du på foa.dk/post. Husk, at du på 'Mit FOA' i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan se og evt. ændre, hvordan du får besked, når der er post til dig. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail eller sms.

A-KASSENS CALLCENTER
– en udvidet service til dig
Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

SAMOSAS MED GRØNTSAGSFYLD

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. Bag lækre – og fryseegnede – samosas med krydret grøntsagsfyld.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

HVID-LØGSDIP
Rør 1 dl mayonnaise, 1 dl cremefraiche med 2 fed knust hvidløg, salt og peber

TIP!
Frys dine samosas ned i små portioner klar til at tage med

SAMOSAS MED HVIDLØGSDIP

16 stk.

300 g hvedemel (5 dl)
1 dl olie
1 tsk. groft salt
ca. 1 dl vand
lidt mel til bordet

Fyld
300 g kogte kartofler
1 lille løg
1 spsk. olie
2 fed hvidløg
1 spsk. stærk karry
100 g tomat, evt. fra dåse
1 æg til pensling

Sådan gør du

Dejen: Bland ingredienserne i en skål. Ælt den glat og smidig evt. i røremaskine. Lad dejen hvile mindst 1 time.

Fyld: Kog kartoflerne i 20 min. Pil dem og skær dem i tern. Steg hakkede løg gyldne i en gryde med olie. Tilsæt knust hvidløg og karry. Tilsæt kartoflerne til gryden. Kom små tern af tomat i og smag fyldet til med salt.

Samosas: Tril dejen til 8 boller, og rul dem tyndt ud med en kagerulle på et meldrysset bord til cirkler. Skær cirklerne over på tværs til halvcirkler. Læg fyldet på den ene halvdel af dejen og fold den anden over. Tryk dejen godt sammen i alle sider med en gaffel. Læg dem på en bageplade med bagepapir. Pensl samosaerne med sammenpisket æg. Sæt bagepladen i midten af en 225 grader varm ovn og bag samosaerne i ca. 20 min., til de er gyldne. Afkøl på bagerist.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdnings-økonom og arbejder som madskribent.

Læs mere
instagram.com/katrineklinken

QUIZ

1. **Fagbladet FOA har lanceret en ny podcast. Hvad hedder den?**
A. Stik mig en pause
B. Færdigt Arbejde
C. Frontmedarbejderen

2. **Hvad skulle der til, inden Lene Østergaard Andreasens forsikringsselskab udbetalte erstatning?**
A. At FOA truede med en stævning
B. Gentagne rykkere fra FOA Roskilde
C. Politianmeldelse

3. **Hvad hedder den forening, der yder økonomisk støtte til et rekreationsophold?**
A. Foreningen til støtte af sygdomsramte erhvervsaktive borgere
B. Foreningen til støtte for sygemeldte
C. Foreningen til støtte for erhvervsaktive sygemeldte borgere

4. **Hvem er citeret for følgende? "Boomerne stillede spørgsmålstegn ved alting. Det med at være kritisk og have en kritisk sans – det er i deres dna. Og den slags er jo skidebesværligt at få ind på et plejehjem."**
A. Morten Rasmussen, direktør i Danish.Care – brancheorganisationen for hjælpemidler og velfærdsteknologi
B. Anne Glad, livsstilsekspert
C. Jes Søgaard, professor i sundhedsøkonomi

5. **Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?**
A. Et dinosaurfodspor
B. En samosa
C. En linse

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA. Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Besvar quizzen på fagbladetfoa.dk/quiz senest **4. maj**.

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 1/2023 er **Mette Storgaard, Skive**

Partistøtte – nej tak

FOA støtter ikke politiske partier og dit kontingent bliver ikke brugt til at støtte politiske partier. Lovgivningen kræver imidlertid, at du som medlem af en faglig organisation, skal have mulighed for at framelde dig partistøtte, uanset at FOA ikke støtter politiske partier. Du kan derfor framelde dig her.

Ønsker du at framelde dig partistøtte, skal du udfylde nedenstående kupon. Kuponen skal sendes til forbundets revisor. Adressen, du skal sende den til, står nedenfor.
På den måde sikrer du dig anonymitet. FOA får kun at vide, hvor mange der har frameldt sig – ikke hvem.

Frameldingen gælder, indtil du annullerer den. Du behøver derfor ikke indsende kuponen, hvis du allerede har gjort det tidligere.

Hvorfor kan man ikke framelde partistøtte online på hjemmesiden?
Framelding skal ske ved hjælp af en erklæring, som skal underskrives personligt. Det er noget, Folketinget har bestemt.

☐ **Framelding:** Jeg ønsker at være fritaget for at betale til politiske partier eller partipolitiske formål i øvrigt over mit medlemskontingent.

☐ Jeg ønsker at annullere min tidligere framelding af partistøtte.

Sendes til:
Ri Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Skagensgade 1, 2630 Taastrup
Mærk kuverten: **Erklæring**

Cpr nr.
Lokal FOA-afdeling
Navn
Adresse
Postnummer og by
Dato
Underskrift

FOA
SAMMEN GØR VI FORSKELLEN

| CV |
2015-nu: Husassistent, kok, gartner på den ungarske ambassade
2006-2015: Husassistent og babysitter i København
2003-2006: Model og administrator
2002-2003: Kvalitetsinspektør
1997: Arbejdsløs
1980-1996: Dataregistrering
1974-1979: Keramiker

HUSASSISTENT BEATRIX SZÖKE:

HER FØLER JEG MIG HJEMME

AF MORTEN BRUUN | FOTO: JØRGEN TRUE

Jeg er født i det sydlige Ungarn for 66 år siden og er uddannet keramiker. Jeg har blandt andet undervist på kunsthåndværkerskolen, før jeg begyndte at arbejde med dataregistrering på en fabrik, der producerede hulkort og magnetbånd. Der var jeg i mange år, men fik så lyst til at prøve noget andet. Gerne i et andet land. Og det blev så Danmark.

Jeg vidste ikke, hvad der ventede mig, da jeg søgte og fik jobbet som barnepige og husbestyrer hos en ungarsk familie i København. Men det var ikke specielt godt. Børnene var ganske vist søde, men familien prøvede at snyde mig. Når jeg sagde noget, fik jeg at vide, at jeg bare kunne rejse hjem, hvis jeg var utilfreds. Men det havde jeg jo heller ikke lyst til. Det løste sig, da jeg pludselig fik at vide, at manden i huset havde fået job i et andet land. Familien rejste og efterlod mig i Danmark. Det var i den forbindelse, jeg tog kontakt til FOA og fik at vide, at jeg kunne få hjælp, hvis jeg meldte mig ind. Det har jeg ikke fortrudt.

Kort tid efter blev jeg ansat i et privat rengøringsfirma. Det var okay, men jeg slog alligevel til, da en af mine bekendte fortalte, at den ungarske ambassade i Danmark både søgte en kok og en husassistent. Efter en telefonsamtale på bare ti minutter var jobbet som husassistent mit – og efter syv år er det stadig mig, der gør rent, ordner have, står for sytøjet og bager ungarske kager, når ambassaden får gæster. Ud over min familie er der ikke noget, jeg savner i Ungarn. Tværtimod. Jeg er rigtig glad for, at jeg valgte at rejse til Danmark. Jeg kan ikke sproget, men jeg har besøgt det meste af landet. Ærø er smuk, Hvide Sande er dejlig, men Ribe er nok det bedste sted. ★

LÆS FLERE: 'MIN VEJ' PÅ FAGBLADETFOA.DK

DET SKER

FREDERIKSSUND
Seniorklubben. 31. maj: Udflugt – sejltur på Bagsværd sø og derefter på Bakken, hvor vi spiser. Drikkevarer for egen regning. Afgangstidspunkt fra Frederiksværk og Frederikssund følger. Tilmelding er bindende til bestyrelsen senest på mødet 20. april. Pris FOA-medlemmer 400 kr. og gæster 500 kr. Der kan også indbetales via netbank: 2232-4397151072. Husk askrive navn på indbetalingen. | 20. sep. kl. 13.30: 'Amishfolket'. Orla Hansen og Louise Elmquist fortæller om deres besøg hos amishfolket i Pennsylvania samt om deres specielle quiltetradition.

HORSENS
Seniorklubben. 25. apr. kl. 14: Fortællinger fra Horsens Statsfængsel. | 9. maj kl. 14: Besøg af politiker Susan Gyldenkilde. | 30. maj kl. 11.30: Besøg i Lille Malunds Have i Klovborg. | 6. juni. kl. 14: Sjov og hygge med spil. Der er kaffe/kage til alle arrangementer. For at deltage i arrangementerne skal du være medlem. Årligt kontingent i seniorklubben 160 kr. Årligt kontingent i FOA 222 kr. Tilmelding til udflugterne skal ske til formand Dorrit Bank på 60 19 70 16, dorrit.bank@stofanet.dk eller kasserer Sonja Møller Andersen på 60 71 17 80, sonja_andersen@stofanet.dk. Træffes bedst kl. 17-18.

ODENSE
Seniorklub. 2. maj: Udflugt til øen Sild (Sylt). Kl. 6 afg. Vejerboden, Nyborg – kl. 6.40 afg. fra Amtsgården, Ørbækvej – kl. 7 afg. Dannebrogsgade. Vi kører til Rømø, hvor færgen venter. Ved ankomst til Sild, guided rundvisning med bussen på det nordlige af øen. Ved ankomst til Westerland får vi serveret en 2-retters menu på Münchner Hahn. Herefter tur på det sydlige af øen. Der er også mulighed for at blive i Westerland, gå i butikker eller en tur på stranden. Turen tilbage til fastlandet foregår på biltoget, som er den eneste forbindelse mellem Sild og Tyskland. Fra Niebüll går turen hjem til Fyn. Pris medlem 550 kr., ikkemedlem 750 kr. Husk pas. | 16. maj kl. 10-12: Modeshow i FOA Odense, Vesterbro 120 v. Helle fra seniorshoppen. Der bliver mulighed for at købe tøj. Kaffe i pausen. | 30. maj kl. 10-12: Foredrag om Røde Kors v. Gerda Madsen, FOA, Vesterbro 120. Vi serverer kaffe i pausen. | 13. juni: Udflugt til Friedrichstadt. Kl. 7.15 afg. Vejerboden, Nyborg – kl. 7.55 afg. Amtsgården, Ørbækvej – kl. 8.15 afg. Dannebrogsgade. Ved ankomst til Friedrichstadt skal vi på en guided kanalrundfart. Herefter er der 2-retters menu på restaurant Zum Alten Ruderhause. Eftermiddagen er på egen hånd til at studere byen 'lille Amsterdam'. Hjemad, hvor bussen holder ved grænsen med mulighed for at handle. Pris medlem 550 kr., ikkemedlem 760 kr. Husk pas.

SILKEBORG -SKANDERBORG
Seniorklubben. 24. maj: På tur ud i det blå – vi mødes ved Jysk Park på Ansvej. Prisen er 400 kr. pr. person og 500 kr. pr. gæst. Tilmelding senest 3. maj.

SØNDERJYLLAND
Seniorklubben. 16. maj kl. 11: Besøg FLUGT museum i Oksbøl. Afgang fra afdelingen kl. 9. Der er kaffe/kage på museet og middag på vejen hjem. Medlemmer 150 kr., ikkemedlemmer 290 kr. Tilmelding senest 10. maj på Foa.syd.dk. | 14. juni kl. 11: Endagstur til Den Gamle By i Aarhus. Vi kører fra afdelingen kl. 9.15. Man går rundt på egen hånd indtil kl. 13, hvor der bliver serveret en frokostplatte. Hjemad kl. 15 med kaffe/hjemmebagt kage. Pris for medlemmer 150 kr., ikkemedlemmer 300 kr. Tilmelding senest 2. juni på Foa.syd.dk. Ret til ændringer forbeholdes. Ved møder i afdelingen er kaffen gratis for alle. Ægtefælle og samlever betaler entréprisen ved arrangementer ud af huset. Husk, at du automatisk er medlem af seniorklubben som efterlønner og pensionist.

VESTSJÆLLAND
PenSam-kundemøde. Holbæk 13. april kl. 15-21. Medlemsmøde om Misbrug og mødet med borger med misbrugsproblematikker i Slagelse 20. april kl. 19-20.30. PenSam-kundemøde i Slagelse 20. april kl. 9-17. Ladywalk 22. maj.
Seniorklubben Holbæk. 8. maj kl. 13-15: Foredrag v. Christina Hvass Hansen 'Det gode liv med demens'. | 6. juni kl. 8-16: Tur til Frederiksborg Slot i Hillerød.
Seniorklubben Kalundborg-Odsherred. 20. april kl. 11-14: Foredrag v. Per Kragh '40 år i Politiet'. | 11. maj kl. 11-18: Besøg på To Øl i Svinninge. | 6. juni kl. 8-16: Tur til Frederiksborg Slot i Hillerød.
Seniorklubben Ringsted. 4. maj kl. 14-16: Foredrag v. Finn Sylvester Jensen 'Min vej til Skipper'. | 1. juni kl. 7.45-18: Fælles sommertur med Slagelse Seniorklub: Vi besøger Bjørn Wiinblads hus og får en lækker frokost.
Seniorklubben Slagelse. 8. maj kl. 14-18: Kør selv-tur til skønne Reersø. | 1. juni kl. 7.45-18: Fælles sommertur med Ringsted Seniorklub: Vi besøger Bjørn Wiinblads hus og får en lækker frokost.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i januar 2023

Hovedpræmievinder
Gitte Bendtsen Nielsen
FOA Silkeborg-Skanderborg

Gavekort til Coop
Nadja Nathalia Østberg, FOA Randers
Bente Janni Olsen, FOA Guldborgsund
Jane Bruun Pedersen, FOA Frederikshavn
Tina Birgitte Nielsen, FOA Vestsjælland
Anita Isabella Kraft, FOA Nordsjælland

Hovedpræmien er et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark.
Desuden har vi hver måned 5 Coop-gavekort til en værdi a 300 kr. Nye deltagere er velkomne på **foa.dk/medlemspulsen**

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Midtjylland: 46 97 30 30
foa.dk/midtjylland
Midt- og Vestjylland:
46 97 14 14
foa.dk/midt-vestjylland
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sosu

Savner I også nye kolleger?

Mange steder i landet er det svært at besætte de ledige stillinger, og en del arbejdspladser kører med ubesatte stillinger.

Derfor giver det rigtig god mening at indrykke en stillingsannonce i enten det trykte Fagbladet FOA eller i fagbladets nyhedsbrev, som hver fredag sendes direkte ud til over 120.000 modtagere.

Her kommer jeres stillingsannonce direkte ned i postkassen eller ind i mailboksen hos alle FOA-medlemmer.

EFFEKTIVE JOBANNONCER

I vil også blive set af de mange kvalificerede medarbejdere, som endnu ikke er jobsøgende, men som godt kunne fristes af et nyt job.

Tip din leder om muligheden.

Få mere info eller en god pris hos:
Jørgen Ostenfeld
Media-Partners
28 57 08 57
jorgen@media-partners.dk

media partners

FAGBLADET FOA

Redaktionen sluttet
27. marts 2023

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 4
26. maj
Frist til nummer 5
21. august

Annoncer
Media-Partners
Telefon: 28 57 08 57
jorgen@media-partners.dk

Annoncefrist
Nummer 3
4. maj
Nummer 4
8. august

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 3 udkommer
Uge 24 2023

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSENÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmediernes Oplagskontrol

Oplag:
169.153/12. årgang
Tryk: Stibo Complete
ISSN: 1901-0230

SVANEMÆRKET Tryksag 5041 0004

TRYKT I DANMARK

FSC www.fsc.org MIX Papir | Støtter ansvarligt skovbrug FSC® C012075

Udgiver:
FOA
Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

Storstrøm: 46 97 28 00
foa.dk/storstroem
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland
Trekanten: 46 97 36 10
foa.dk/trekanten

Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vest: 76 10 93 50
foa.dk/vest
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjaelland
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Få hjælp til at komme til hægterne

Hvis du er ramt af sygdom og trænger til at samle kræfter, inden du melder dig rask, kan du søge om økonomisk støtte til et rekreationsophold.

AF MORTEN BRUUN | FOTO: ISTOCK

Sådan lyder tilbuddet fra 'Foreningen til støtte af sygdomsramte erhvervsaktive borgere', som glad og gerne bidrager til, at alle erhvervsaktive – lønmodtagere såvel som selvstændige – kan komme til hægterne efter et forløb med fysisk eller psykisk sygdom.

Du kan også søge, hvis du har været i revalidering, jobafklarings- eller ressourceforløb eller har fået tilkendt fleksjob. Det afgørende er, at din arbejdssituation – uanset din status – skal være afklaret.

Foreningen yder støtte til ophold i både Danmark og udlandet. Tilskuddet varierer, men ligger typisk på mellem 6.000 og 8.000 kroner for et ophold af minimum en uges varighed.

Tre betingelser skal være opfyldt

Ud over at være erhvervsaktiv skal du opfylde tre betingelser for at komme i betragtning til et tilskud:

- Du skal være i stand til at genoptage dit arbejde – eller stå til rådighed for arbejdsmarkedet – umiddelbart efter afslutningen af opholdet. Du må dog gerne umiddelbart inden opholdet have genoptaget dit arbejde med højst 15 timer om ugen.
- Rekreationsopholdet skal være det afsluttende led i en sygdomsbehandling, enten i forbindelse med et hospitalsophold eller en sygdomsperiode i hjemmet.
- Rekreationsopholdet skal være anbefalet af din læge, speciallæge, hospitalets læge eller af din virksomheds bedriftslæge. ★

MOBR@FOA.DK

Foreningen til støtte af sygdomsramte erhvervsaktive borgere
Telefon: 20 94 18 32 (tir/tor 10-12)
Mail: mail@sygdomsramte-borgere.dk
Web: Sygdomsramte-borgere.dk

GUIDE
SÅDAN SØGER DU

- Du kan kontakte foreningen telefonisk eller læse mere om mulighederne på hjemmesiden, hvor du også finder et ansøgningsskema.
- Der er ansøgningsfrist den 25. i hver måned, og du modtager svar den 10. i den efterfølgende måned.
- Bemærk, at du ikke skal bestille opholdet, før du har fået svar på ansøgningen. Du kan ikke få penge med tilbagevirkende kraft.
- Foreningen fylder 50 år i år og er udsprunget af De Danske Sygekasser, som blev nedlagt i 1973. Det er afkastet af foreningens formue, der i dag finansierer støtten. Foreningen er hverken religiøs eller politisk.

KILDE: FORENINGEN TIL STØTTE AF SYGDOMSRAMTE ERHVERVSAKTIVE BORGERE

Spar penge med dit PlusKort

Med PlusKort kan du opnå mærkbare rabatter på alt fra hverdagsindkøb til ekstraordinære oplevelser. Som medlem af FOA har du helt automatisk adgang til PlusKort.

Næsten 1 mio. medlemmer fra forskellige fagforeninger under Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) har i dag adgang til PlusKort og de mange rabatter. Med så stort et fællesskab bag sig kan PlusKort opnå store fordele hos mange spændende samarbejdspartnere.

Sådan opnår du rabatterne

Handler du i en butik, skal du blot vise dit PlusKort i appen (eller fysisk, hvis du har et fysisk kort) for at få fratrukket rabatten.

Ved online køb skal du gå via pluskort.dk eller appen for at få adgang til de mange rabatkoder og unikke links.

Rabatter lige ved hånden med PlusKort appen
Når du er logget ind i appen, har du adgang til en masse kontante rabatter og fordele i mere end 1.300 butikker og webshops landet over.

Scan QR-koden og få dit PlusKort og alle rabatterne på mobilen med det samme.

FOA PlusKort.

Google play

App Store

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabataftaler. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne på pluskort.dk

Nye retningslinjer for borgere med symptomer på COVID-19!

Personer i øget risiko for alvorligt sygdomsforløb anbefales at blive testet.

Læs mere her

14. marts 2023 – PP-PAX-DNK-0068

Pfizer